

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40

Numărul poporal:

Pe un an . . . 4— Cor.
Pe jumătate an 2—

Pentru România și
America . . . 10— franci.

Numărul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe an
40 franci.

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Batthyányi Nrul 2.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 filerl.
Manuscriptele nu se în-
napoiază.

Telefon pentru oraș, co-
mitat și interurban Nr. 730.

ROMÂNUL

Anul I.

NUMĂR POPORAL

Nr. 14.

Isus

Acela care a pățimit pentru noi; Acela care a îndurat toate umilirile, batjocurile, toate suferințele morale și durerile fizice; Acela care a ridicat omenirea la ideal și a creat ideea de om, mai presus decât aceea de lut; Acela care a descoperit omenirii că ea este o făptură a lui Dumnezeu, după cum El însuși este fiul Dumnezeului, și care a ridicat omenirea până la Dumnezeu, dându-i aripile Credinței, — Acela, de către Dumnezeu a fost trimis pe pământ, în mijlocul celor mai răi oameni, ca mântuindu-i pe ei, să mântue lumile viitoare.

Din faptele Mântuitorului, noi ne luăm pildele vieții noastre — și dacă totuși se mai găsec în lumile perindătoare pe pământ, farizeii, cari vor să trăiască prin minciună și sălbătăcie, aceștia se pierd în marele adevăr care se cheamă Bine și Frumos. Căci nemernicii sunt ca și uscăturile pădurilor verzi și seculare, ce brăzdează întinsurile. Aceste uscături nu pot să împiedece cântările și aromele ce se înalță din păduri, nici umbra lor răcoritoare, nici vraja lor.

Din pătimirile Mântuitorului, noi ne luăm alinările propriilor noastre patimi și suferinți, în ceasurile cele mai grele, cari nu pot fi mai grele ca ale în veci Slăvi-

tului Isus în clipele restignirei pe cruce. Și în cele mai adânci dureri, noi, prin imnul rugăciunilor noastre, ce le ridicăm către Dânsul, simțim străbătând în sufletul nostru zdrobit mângăierea și speranța.

Din învierea Mântuitorului, popoarele întregului pământ, se îmbospătează, primind o nouă viață, primenindu-și păcatele, căpătând o nouă însuflețire, un nou curaj de a lupta și suferi spre realizarea învierii lor. Invierea Mântuitorului învâluie, asemenea unei atmosfere de speranțe, chiar cele mai decăzute popoare la cari simțul național e șters cu totul de cele mai josnice vremuri de decadență.

Fericiți rămân aceia cari pot să priceapă și cari urmează învățăturile Mântuitorului. Ei au nimb luminos pe fruntea lor, în întunecimea grijilor și loviturilor soartei; ei au pavăză nezărită în jurul sufletului lor, ca să nu fie atinși de ispitele desfrâurilor și ale înfamiliilor; ei sunt încununați de aureolele nepieritoare ale cinstei și virtuții; ei trec prin viață zămbitori, și dragi prin curăția lor, împărțind tuturor din bunurile lor prisositoare, din înțelepciunile lor, din vorbele lor bune, aducând ici o bucurie, dincolo ștergând o lacrimă — legănați de farmecul nebănuț de dulce al unei fapte bune, așezând senzul vieții între a iubi și a ierta; între a ierta și a iubi...

Învierea.

A trecut timpul de mahnire!

Noi toți cari am fost martori cu sufletul la suferințele Mântuitorului Isus Hristos, cari am plâns și ne-am mahnit lângă Crucea Lui, astăzi cu fețele vesele și pline de mândrie privim mângăiați faptul maestos și dumnezeesc și gustăm o fericire nespuse de mare, că bunul Dumnezeu ne-a dat darul să ne împărtășim în serbarea acestei zile mărețe și plină de iubire.

Fii binecuvântată zi strălucită, zi măreață, zi sfântă a învierii Mântuitorului lumii Isus Hristos.

Dela o margine până la cealaltă a pământului, adevărații creștini se salută de-acum cu cuvintele „Hristos a înviat!” Și aceste cuvinte cuprind în sine un farmec deosebit și exprimă o bucurie, de care tresare tot sufletul credincios; iar scumpul nostru răscumpărător ne zice: „Mângăiați-vă drept aceea unii pe alții cu cuvintele acestea” (Tesalonic. IV. 18.). Iar sfântul Ambrozio în psalmul 101 zice: „În credința creștinească nu aceea este mai principal, ca să credem moartea Mântuitorului Isus, ci ca să credem învierea Lui; căci aceea, că a murit, o cred și păgânii, cari înfruntă pe creștini, că de ce se închină aceluia care a murit pe cruce?”

Da, învierea Mântuitorului Isus este baza tuturor învățăturilor propuse de El; în acest act al învierii se află toată doctrina sfintei noastre Biserici. Acest fapt măreț a întărit atât cele scrise de profeți,

Cele douăsprezece luni

(Poveste slavă)

de Nicolae Petra-Petrescu

A fost odată o mamă și avea două fete. Una era fata ei, cealaltă fata vitregă. Pe fata ei o avea foarte dragă, la vitrega nici nu se putea uita, numai din pricina, că Marușca era mai frumoasă, decât Holena. Buna Marușcă nu știa, că este frumoasă; ea nu-și putea da samă, de ce e așa rea mama, de câte ori se uită la ea. Ea trebuia să facă toate lucrurile: să deretice prin casă, să fiarbă, să spele, să coasă, să toarcă, să țesă, să aducă iarbă și singură să grijească de vacă. Holena numai se gătea, și umbla încoace și în colo fără să lucreze ceva. Marușca însă luca bucurios, era răbdătoare, suferea blăstămurile surorii și a mamei, ca o melușea. Asta însă nu-i ajuta nimic. Ele erau din zi în zi tot mai rele și numai pentru că Marușca, cum creștea se făcea tot mai frumoasă, Holena tot mai urâtă. Muma își zicea: „de ce să țin în casă pe vitrega cea frumoasă, dacă nu-i și fata mea ca ea? Vor veni feciorii la pețite, Marușca le va plăcea, pe Holena nu va vrea-o nici unul.

Din ceasul acesta au încercat să se scape de biata Marușca, o chinuiau cu foamea, o băteau, dar ea suferea cu răbdare și pe zi ce mergea, se făcea tot mai frumoasă. Ele iscodiră chinuri, cari nici nu le treceau prin minte oamenilor cinstiți.

Într-una din zile — era luna lui Gerar — Holena a dorit să aibă violele. „Du-te, Marușca, adă-mi din pădure un buchet de violele! Vreau să mi-l pun la brâu, și să-l miros”; porunci ea surorii sale.

„O, Doamne, soră dragă, ce poște ai tu? Nu am auzit niciodată, că ar crește violele sub zăpadă”, răspuse sărmana copilă.

„Tu, leneșă, tușbroască, tu mi întorci vorbele, când îți poruncesc? Ai să te duci în pădure numai decât, și dacă nu aduci violele, te omor și nu-ți fac altă”.

Mama vitregă apucă pe Marușca, o împinsă pe ușă afară, și încuie ușă după ea.

Fetița se duse plângând în pădure. Zăpada era înaltă, urmă de om niciăiri. Sărmana rătăci multă vreme prin pădure. O ajunse foamea, scribură de frig... se ruga de Dumnezeu, ca mai bine să o ia de pe lume. Atunci zări în depărtare o lumină. Se tot duce către lumină și ajunge pe vârful unui munte. Pe vârf ardea un foc sdravăn, în jurul focului erau doisprezece bolovani, pe aceștia ședeau doisprezece oameni. Trei erau cu bărbile sure, trei mai tineri, trei și mai tineri, și cei trei mai tineri erau cei mai frumoși. Nu vorbeau nici o vorbă, se uitau toți tăcuți în foc. Cei doisprezece oameni erau cele douăsprezece luni. Gerar ședea în fruntea lor, cu părul și barba albă ca zăpada. În mână ținea o măciucă. Marușca se sperie, stătu câteva clipe și privea mirată la ei, după aceea căpătă curaj, se apropiă de ei și se rugă:

„Oameni buni, lăsați-mă să mă încălzesc la foc, toată tremur de frig!”

Gerar dădu semn din cap, să se apropie, și o întrebă:

„De ce ai venit aici, copilă? Ce cauți tu aici?”

„Cauț violele”, răspuse Marușca.

„N'ai nimerit, să cauți violele, când este zăpadă”, zise Gerar.

„Asta o știu eu prea bine, răspuse Marușca, dar surumea Holena și mama vitregă mi-au poruncit să le duc violele din pădure, dacă nu le duc, mă bat până mă omoară. Vă rog frumos, păstorilor, spuneți-mi, unde pot găsi violele.

Atunci se ridică Gerar în picioare, pași spre luna cea mai tină, îi dete măciuca în mână și-i zise: „Frate Mărțișor, ia, șezi tu în frunte acum”.

Mărțișor se așeză în locul lui, și învărti măciuca deasupra focului. Din clipa aceea flacăra se ridică tot mai sus, zăpada începu a se pface rouă, pomii înmuguriră, pe sub fagi înverzea iarba, în iarbă încolțiră flori feiurite și se făcu primăvară. Pe sub tușuri ascunse înfloreau violele și până a început Marușca să culegă, crescură atâtea, de gândiai că a întins cineva un covor albăstru. „Iute, Marușca, culege!” porunci Mărțișor. Marușca culese veselă, până a adunat un buchet mare. Mulțami apoi lunilor și plecă voioasă către casă. Se miră Holena, se miră și mama vitregă, când văzură că Marușca vine cu un buchet de violele... alergară înaintea ei, să-i deschidă

cât și cele propuse de propagatorii religiunii Mântuitorului Isus.

Așa dar, pentru noi astăzi în ziua învierii, credem că nu este ocaziune mai bună, decât a vorbi despre învierea noastră în ziua cea mai de apoi.

Mântuitorul Isus zice: „Nu vă mirați de aceasta, că va veni ora întru care toți ceice sunt în morminte vor auzi glasul Lui“. (Evang. Ioan). Noi credem aceasta și în credința noastră ne ține neclintită glorioasa înviere a Mântuitorului Isus.

Ce poate omul să facă din propriile sale puteri? Și cum vom putea să avem sămânța roditoare a cuvântului lui D-zeu, în inimile noastre, fără ajutorul Tatălui Ceresc? La Tine să ne întoarcem cu căldură, Mântuitorule Isus și inimile noastre să fie încălzite de darul Tău!

Mântuitorul Isus, înviind din morți cu trupul plin de răni, ne zice: „Uitați-vă la rănilor care mi s'au cauzat pentru mântuirea voastră, și voi totuși nu voiți să Mă iubiți“.

Ba da. Față cu acele învățături ale Lui, cari au creat o lume nouă, cari au împăcat omul cu părintele Ceresc, față cu minunile prin care și-a arătat Dumnezeirea Sa, față cu chinurile și torturile crude ce le-a îndurat pentru noi, față cu scăparea noastră prin frângerea puterii morții; față cu toate acestea, nu suntem și nu putem să fim reci în inimile noastre. Mai cu seamă astăzi, când prăznuim această sărbătoare, să nu simțim căldura iubirii sfinte?; pânăce inimile noastre înnoată de fericirea și bucuria învierii Mânt. Isus, până atunci gândurile noastre străbătând până la acel moment, când ceasul morții va suna și pentru noi; o speranță dulce să nu ne surdă, că vom reînvia și noi și că sufletul nostru este nemuritor?

În aceasta dar constă demnitatea omului; căci a mânca, a bea, a dormi și a fugi, lucrul acesta îl știu și animalele; dar a se înălța însă cu sufletul nemuritor dela cele lumești, la cele cerești și vecinice, nu este în stare decât numai omul, căci omul nu se nimicește prin moarte, ci trece numai la o altă viață, pentru al cărei scop este zidit de D-zeu.

A înviat Hristos, creindu-ne propria noastră înviere; a înviat Hristos și vom învia și noi. Și atunci căldura dragostei Sale va reconstrui trupurile noastre, prefăcute în pulbere și va trimite în ele chipul Său, ca să le redea pierduta viață.

Iar noi vom învia, căci El, celce ne-a zidit pe noi, vrea ca toți ceice cred în El și țin poruncile Lui, să fie vii în veci. Și El este adevărul, care nici odată nu se poate trage la îndoială, și El vecinic tot adevăr rămâne.

Nu vedeți cum căldura soarelui, cum razele lui chiamă la o nouă viață, toată zidirea moartă? Să privim cum firicelul de iarbă desface coaja pământului, își ridică capul spre a reîncepe o nouă viață. Vedem cum codrul se încinge cu verdeață, cum pomii sunt presărați de flori, cum câmpia moartă se îmbracă în o mulțime de culori, cum pădurea răsună de melodioasele și desfătătoarele cântece ale păsărilor, ce ne umple sufletul de un farmec ce nu se poate descrie; nu le vedeți și nu le auziți?; și oare nu simțiți în suflet, dulcea adiere a credinței sfinte, că odată și noi iarăși vom învia, ca și celce azi s'a sculat din morți?

Adevărul nu moare nici odată, căci nu poate să moară. Batjocorit de toți, scuiat în față de acei căroră le-a făcut atâta bine, pironit pe cruce, care eră lemnul

de ocară și batjocură. El moare, adevărul este așezat în mormânt.

El moare cu adevărat, dar nu pentru totdeauna, ci numai ca să ne dea pildă de răbdare și să ne arate, cât de departe poate să meargă răutatea omenească. El este așezat în mormânt și dușmanii Lui sunt liniștiți, ei cred că au scăpat de cel ce le-a dat pe față perfidia și înșelăciunea lor, și ei se bucură!

Dar adevărul nu poate fi nici odată sugrumat așa de tare, încât să nu mai rămâie în el o umbră, sau un colțor de viață, cât de neînsemnat.

El zdrobește după trei zile iluzia de biruință a celor fățarnici și iese din groapă, purtând steagul învingerii și măririi a unei noi împărății. Și este uimitor acel steag, este plin de farmec, căci toți ceice îl zăresc se umplu de însuflețire, lasă totul și se pleacă sub umbra lui.

Este steagul biruinței, ce deșteaptă speranțe aproape desperate în inimile oamenilor. Este steagul sub care soldații nu știu decât cuvintele „înainte, tot înainte pentru Dumnezeu!“ Și inimicul se zvârcolește, născocind fel de fel de chinuri și torturi; soldații cad cu sutele, și mii îi urmează, cad și aceștia, câmpul este o mare de sânge, dar steagul este sus, el fâlfăie deasupra capetelor și ca din pământ ies alții, cari iau locul celor căzuți. Și împărăția Mântuitorului Isus, pe care este scris adevărul, stă de douăzeci de veacuri aproape, și va sta încă multe veacuri, lovită din multe părți, dar nici odată sfărâmată, căci porțile iadului nici odată nu o vor putea birui.

Au trecut nouăsprezece veacuri dela învierea Mântuitorului lumii Isus Hristos, și omenirea încă și astăzi este vândută, batjocorită, judecată, osândită și chinuită;

ușa și mirosul viorelelor să răspânde prin toată casa. „De unde le-ai cules?“ întrebă Holena cu arțag. — „Sus pe munți, acolo sub tufisuri au crescut foarte multe“, răspunse Marușca. Holena luă viorelele, le mirosi cu mamă-sa și le puse în brâu; cătră seară n'a zis nici baremi „miroasă și tu!“

A doua zi, Holena ședea lângă sobă fără nici un lucru și căpăta pofta de fragi. „Du-te, Marușca, adă-mi fragi din pădure“, porunci Holena surorii ei. — „O, Doamne, soră dragă, unde să găsec eu fragi? Niciodată n'am auzit să crească fragi sub zăpadă“, răspunse Marușca. — „Tu netrebnic, broască, ce ești, tu-mi întorci vorba când îți poruncesc? Numai decât să mergi în pădure, și dacă nu-mi aduci fragi, să știi că te omor“, amenință răutăcioasa Holena. Mama vitregă o luă de spate, o dete pe ușă afară și încuie ușa după ea. Fata se duse plângând în pădure. Zăpada era mare, urme nicăiri. Sărmana a tot rătăcit prin pădure, o omora foamea și zgribura de frig. Atunci zări în depărtare acelaș foc, care îl văzuse în ziua premergătoare. Cu bucurie spre partea aceea.

Ajunse iară la focul cel mare, împrejurul căruia ședea cele 12 luni. În fruntea lor ședea Gerar. „Oameni buni, lăsați-mă să mă încălzesc și eu la foc, că îngheț de frig“, se rugă Marușca. Gerar făcu din cap și întrebă: „De ce ai venit iară și ce cauți?“

— „Fragi caut“ răspunse copila. — „Nu este vremea să cauți fragi, când este zăpadă în

pădure, zise Gerar. „Asta o știu eu bine, răspunse Marușca întristată, dar soru-mea Holena și mama vitregă mi-au poruncit să le duc fragi, dacă nu le duc, mă omoară“. Gerar se ridică dela locul lui, pași spre luna din față, îi dete măciuca în mână și-i zise: „Frate Cireșar, șezi tu în locul meu!“ Frumosul Cireșar se așeză în locul lui Gerar și învărti măciuca pe deasupra focului.

În clipa aceea flacăra se ridică în vâlvătae mare, zăpada se topi numai decât, pământul începu să se acopere cu verdeață, arborii se învăleau cu frunze, paserile începură să cânte, florile tot felul înfloreau prin pădure... se făcuse vară, se văzuse steluțe albe, ca și când ar fi fost sămânate de cineva. Vedeai cu ochii, cum steluțele albe se prefăceau în fragi. fragile se coceau iute, și înainte de a putea aduna fata, erau atâtea prin iarba verde, de gândeai, că a vărsat cineva sânge în iarbă. „Iute, Marușca, culege!“ porunci Cireșar. Marușca adună veselă până și-a umplut șorțul. Mulțumi apoi lunilor și grăbi veselă cătră casă. Se minună Holena, se minună mama vitregă, când văzură, că Marușca aduce într'adevăr fragi, șorțul plin. Alergară înaintea ei, să-i deschidă ușa, și mirosul de fragi umplu toată casa.

„Unde le-ai cules?“ întrebă Holena cu răutate. — „Sus, pe munte, acolo cresc foarte multe pe sub fagi“, răspunse Marușca. Holena și mama vitregă, mâncă din ele până se sătură și apoi dete mamei sale să mănânce. Cătră Marușca n'a zis nici baremi: „Gustă și tu!“

Holenei i-au plăcut fragile, a treia zi i-a venit poftă să mănânce și mere roșii. „Du-te în pădure, Marușca, și adă-mi mere roșii!“ porunci surorii sale. — „Doamne sfinte, soră dragă, de unde să capeți iarna mere? răspunse biata Marușca. — „Netrebnic, și broască, ce ești, tu-mi întorci vorba, când îți poruncesc? Numai decât să te duci în pădure și dacă nu aduci mere roșii, pe legea mea, te bat de te omor!“ o amenință Holena. Mama vitregă o luă de spate, o împinse afară și încuie ușa bine după ea. Fata alergă iară plângând în pădure. Zăpada era mare, urme de om nicăiri. Fata însă n'a mai rătăcit prin pădure, se duse de-adreptul pe vârful muntelui, unde ardea focul cel mare, și unde ședea cele douăsprezece luni. Ele ședea acolo, Gerar în frunte.

„Oameni buni, lăsați-mă și pe mine să mă încălzesc, că zgribur de frig“, se rugă Marușca și se apropie de foc. Gerar făcu semn din cap să se încălzească și întrebă: „De ce ai venit iară, ce mai cauți aici?“

— „Caut mere roșii“, răspunse Marușca. — „Nu-i vremea lor“, răspunse Gerar. — „Știu bine“, zise Marușca supărată, dar sora Holena și mama mea vitregă mi-au poruncit să le duc mere roșii din pădure, de unde nu, mă bat până mă omoară. Vă rog frumos, iubiți păstori, spuneți-mi, unde le pot căpăta! Atunci se ridică Gerar, pași spre una din lunile cele mai bătrâne, îi dete măciuca în mână și zise:

— „Frate Răpciune pune-te tu în frunte“. Răpciune învărti măciuca de câteva ori deasupra

ICHIDARE!

ABIA CÂTEVA ZILE!

recvizite culinare și articlii de menaj,

mult sub prețurile din fabrică. — Izvor ocazional de târguit,

KOHN JÓZSEF

tinichigin, constructor de apeduct și fabricant de dulapuri pentru ghiată.

ARAD,
PALATUL-MINORITILOR.

—: Cumpărare ocazională din cauza disolvării prăvăliei. —: Desvolt înainte atelierul și magazinul de dulapuri de ghiată. **ARAD,** strada Batthyányi Nr. 32. — — Telefon 333.

LIHIDARE

căci încă n'a sosit ziua învierii, că multe neamuri se mai află și astăzi în mijlocul săptămânei patimilor, și cine știe, cât vor mai avea de suferit, până când vor putea cânta viersul învierii.

Grea este crucea ce avem de a purta, și spinoasă este calea ce avem a călca.

Suntem în săptămâna patimilor, și vedem în toate zilele câte un Iudă, care vinde pe amicul său pentru bani; iar alții cari se lapadă de credința lor, iar cei drepti sunt batjocoriți, palmuiți și chinuiți.

Suntem în săptămâna patimilor și nu lipsesc farizeii cari strigă „Răstigniți-I!"; iar biata omenire asudă de sânge pe muntele maslinilor, pe când alții biruiți de slăbiciunea omenească, au adormit la poalele muntelui, și omenirea lăsată singură cu suferința sa, primește păharul rugându-se, „Doamne! fă să treacă acest păhar dela mine, fie însă după voia Ta“.

Sus să ridicăm inimile noastre în această sfântă zi. Noui valuri de curaj și putere să pornim în vinele noastre, să ne fie ațintită privirea la cel răstignit în care deși pus în groapă de vrășmași, cu adevărat a înviat.

Să ne întărim în credința noastră, să ne alipim strâns de Biserica noastră strămoșească, să ne ferim de toți acei cari cu ademenirele lor caută a ne înstreina de Sfânta noastră Biserică, și înarmați cu scumpa noastră lege, să vestim tuturor învierea Domnului, strigând cu bucurie: Hristos a înviat! și dreptatea a înviat!

Ziua învierii să ne afle pe toți, mic cu mare într'un cuget și o simțire, aceasta o dorim tuturor Românilor din munți și din câmpii: sărbători fericite și Hristos a înviat.

Dr. Elefterescu.

Tunurile lui Iancu

Când regimul austriac a văzut, că în cari ape duce mișcarea afacerilor, conduse de Kossuth la anul 1848, a dat ordin, ca să se desarmeze Ungurii, pe cari îi prevăzuse mai înainte cu puști de sistemul cel mai bun de pe acea vreme, și-și lăsase a-și forma garde naționale în toate părțile țării. Tot astfel de arme se dete și Sașilor, până când lui Iancu i-s'a trimis din fortăreața Bălgradului 500 de puști ruginite sistem cu cremene.

Nu am auzit, că în alte ținuturi să fi căpătat Românii puști sau alte arme, dela regimul militar.

Iancu formase în Câmpeni o gardă de juni instruați militărește și în lipsa puștilor adevărate la instrucție s'au folosit puști de lemn. Acești feciori căpătără puștile aduse dela Bălgrad și avură destul năcaz, până le putură curăți de rugină.

Cu puștile sosiră și 12 tobe, pentru a căror manuire era instructor studentul pe gimnaziu Carol Sabou din Câmpeni.

Mai erau la locuitorii acestor munți niște puști de vânat și așa mulțimea gloțașilor avea numai lănci, coase și topoare, ca armă pentru lupte. Toate gloatele erau pedestrași și numai comandanții și căpitanii erau călăreți și proviantul avea fieștecăre să și-l aducă de acasă, numai gardiștii aveau cost regulat.

Ca să fie armamentul mai cu putere, s'au făcut din lemn de brad mai multe tunuri mai lungi decât un stângen, legate cu 12—16 cercuri de fer. Fiind ușoare se puteau lesne transporta pe dealuri și între munți făceau bune servicii, băgând spaimă în contrari, însă multă stricăciune nu le putea face, și după 5—6 pușcături crepau sau se aprindeau. După lupta dela Trainici în jurul Huidinului, unde s'au folosit Românii de aceste tunuri, văzându-se puținul lor efect, Iancu a hotărât vărsarea unor tunuri de metal de calibru mic. S'au adus în Câmpeni niște clopote și s'au aruncat și dela biserica gr. or. din Câmpeni din turn un clopot din cele patru, câte avea. Era aci și o biserică r.-catolică, dar de acolo nu s'a luat clopot.

Un clopotar — maiestru sas — care locuia în Abrud — a fost încredințat cu vărsarea tunurilor. Sub cerul liber — în troașul Chitului

s'a făcut formele de lut și s'au așezat căldări spre topirea materialului.

Prima vărsare n'a succes și toată materia s'a făcut o masă diformă. Un Român Nicolae Mucea — om deștept și măestru teslar — a observat, că nesuccesul era din vina sasului A-jungând aceasta la cunoștința generalului Iancu, acesta l-a dogenit pe sas, care însă afirma, că el nu poate vărsa tunuri. Nu avea voe.

Îndărătnicia Sasului fiind evidentă Iancu a ordonat să se umple cu gloanțe trei tunuri de lemn dintre cele ce se aflau acolo. La gura celui din mijloc a lăsat a fi legat maiestru Sas și-apoi după ordinul dat s'a slobozit cele 2 laterale, în care moment Sasul căzu de pe picioare și când s'a desmetecit aflându-se în viață, implora grație și promise a isprăvi vărsarea tunurilor.

S'a apucat din nou la lucru, și peste 2 zile cele 2 tunuri de metal erau făcute și se aflară într-un tot corespunzătoare.

În primăvara anului 1849 au fost cu bun succes folosite în bătăile din jurul Abrudului, unde erau și cele de brad în folosință, mai mult pentru înspăimântarea inamicului, căruia numai cele de metal îi făceau stricăciune. În Câmpeni erau 4 tunuri mari luate dela insurgenți, dar pentru greutatea lor de transport, nu se foloseau, până când cele 2 mici se încărcău pe câte un cal bun, rotilele pe altul, și se puteau ușor transporta.

În toamna anului 1849, când Românii au predat în Câmpeni armele, cele mai multe luate de ei în luptele avute, atât tunurile cele mari, cât și cele 2 mici a lui Iancu, au fost duse la Bălgrad, unde în arsenal s'au păstrat până când s'a vărsat tunurile lui Uchatzius.

R. Patitia.

„Independenta“ iar începe

În numărul său de azi Joi 7/20 Aprilie organul „Independent“ al d-lui dr. Nicolae Oncu, directorul „Victoriei“ din Arad, într'un prim articol intitulat „Cauzele conflictului nostru“ voind să răspundă la cele susținute de „Budapesti Hirlap“ în articolul reproduș în numărul nostru de ieri susține următoarele:

„Adevărul este, că unii dintre arhierii diebuesc aceiaș cărare ca și Mangra și aceasta sub egida binevoitoare a comitetului național.

focului. Focul se înroși și mai tare, zăpada se făcu nevăzută, dar arborii nu se învăliră în frunze, cădeau frunzele una după alta și vântul rece le împrăștia pe iarba îngălbenită, una aici, alta colo. Marușca nu văzu multe flori felurite.

Pe coasta muntelui înfloreau garoafe roșii, în vale stăteau frasinii îngălbeniți, pe sub fragi creștea feregă înaltă și iederă. Marușca se uita împrejur numai după mere roșii, și în faptă văzu într'un loc un măr, și sus, între crengile lui, mere roșii.

— „Scutură iute, Marușca!“, porunci Răpciune. Marușca scutură pomul cu bucurie și căzu un măr. Marușca mai scutură odată și căzu al doilea măr.

— „Dute, Marușca, grăbește către casă“, porunci Răpciune. Marușca ascultă, luă cele două mere, mulțumi frumos lunilor, și fugi veselă spre casă.

Se minună Holena, se minună mama ei vitrigă, când văzură pe Marușca aducând mere. Ele îi deschise ușa. Marușca le dede cele două mere.

„Unde le-ai cules?“ — „Sus pe munte... cresc acolo și sunt încă multe“ răspunse Marușca. — „De ce n'ai adus mai multe, ori doară le-ai mâncat pe drum?“ strigă Holena mâniașă către ea. — „O, soră dragă, eu n'am mâncat nici o bucătură. Am scuturat odată și a căzut un măr, am scuturat a doua oară, și-a mai căzut unul; mai mult nu m'au lă-

sat să scutur și m'a trimis acasă“, zise Marușca.

„Trăznite-ar, să te trăznească!“ o blăstămă Holena și vru să o bată. Marușca începu să plângă și se rugă: Doamne mai bine ia-mă la tine și nu lăsa să mă omoare răutatea de soră și mamă-mea vitreagă! Ea fugi în bucătărie. Holena licăcioasă încetă cu blăstăm și începu să mănânce un măr. Mărul i-a plăcut așa de mult, încât zise, că în viața ei n'a mâncat așa un lucru gustos. A mâncat și mama vitregă și i-a plăcut. Au mâncat amândouă merele și căpătără poftă să mănânce mai multe.

„Mamă, dă-mi cojocelul! vreau să mă duc și eu în pădure“, zise Holena. „Blăstămata aia iară le-ar mânca pe drum. Vreau să dau eu de ele, să le scutur pe toate, ori vrea cineva, ori nu!“...

Înzadar o descântă mumă-sa să nu meargă. Holena îmbrăca cojocelul, își învăli capul cu o naframă și plecă iute în pădure. Mama stătea în prag și se uita după Holena cum merge.

Peste tot era numai zăpadă, urme de picior nicări. Holena se rătăci multă vreme. Pofta rămnitoare o mână tot mai departe. Atunci zări în depărtare o lumină, și alergă în partea acea. Ajunse pe vârful muntelui, unde ardea focul și întinse mâinile să se încălzească. Ea nu întrebă lunile: im dați voe să mă încălzesc?“ și nu zise nici o vorbă către ele.

„Ce cauți aici, de ce ai venit aici?“ întrebă năcăjit Gerariu. — „De ce mă întrebă, nebun

bătrân? Tu n'ai lipsă să știi, unde mă duc!“ îi răspunse arțăgoasă Holena, și întorcând spatele către foc, plecă prin pădure. Gerariu încreți din frunte și-și învărti măciuca deasupra capului. În clipa aceea se întunecă tot cerul, focul arde înădușit, începe să ningă de gânda că scutura cineva un pat de pene, prin pădure suflă un vânt ghețos. Holena nu vedea un pas înaintea ei, tot umblă rătăcind încoace și încolo până cade într'o groapă de zăpadă, mâinile și picioarele i-se obosesc și înțepenesc. Zăpada cade fără întrerupere, vântul sufla rece, Holena blăstămă pe soru-sa, blăstămă pe bunul D-zeu. Membrele îi îngheață în cojocelul cald.

Mama aștepta pe Holena, se uita prin fereastră, se uita prin ușă, nu mai avea astâmpăr. Trecea ceas după ceas, Holena nu mai sosea. „Poate că-i plac merele și nu se poate deslipi de ele, își gândea mama, trebuie să mă duc s'o caut“. Își luă cojocul, își puse o năframă pe cap și se duse să găsească pe Holena. O strigă pe nume... nu răspunde... a tot rătăcit... Ningea din grosul, și un vânt, de străbătea până la os. Marușca găti mâncarea, griji de vacă, dar nu veni nici Holena, nici mamă-sa. Deja era fusul plin, deja începea să se întunecă în odaie și Holena și mamă-sa nu se mai arătau. „Doamne sfinte, ce li-s'o fi întâmplat!“ se tânguia buna copilă și se uita pe fereastră. Cerul strălucea de stele, pământul strălucea de zăpadă, și nu venea nime... Marușca mâniașă, închise fereastra, își făcu cruce și zise un Tatăl nostru pentru

Mare magazin de haine a lui

Moskovitz Zsigmond

Furnizorul inteligenței române. ARAD, (Palatul Teatrului orăș).

Cel mai ieftin și avantajos izvor de procurat haine gata pentru bărbați și copii. — Recomandă în deosebi speciile sale soiuri de paltoane și peptare pentru preoți.

Asortiment extraordinar de bogat în tot felul de îmbrăcăminte moderne, paltoane, pardesiuri etc. pentru bărbați și copii.

N-rul telefonului pentru comitat și oraș 534.

Este cunoscută bunăoară tăcerea binevoitoare cu care organul din Arad al comitetului și directorul lui, d. Goldiș, au privit la manifestația de apropiere româno-maghiară dela banchetul episcopesc din Arad. Lumea românească întregă a înțeles atunci, că oamenii lui Mangra sau ai politicei sale și oamenii comitetului se pot întâlni în aceeași dulce armonie, când e vorba de a sdrobi pe același potirnic care este „Tribuna” și tineretul grupat în jurul ei“.

Înainte de toate deci o insinuație. „Unii dintre arhierii dibuiesc aceiaș cărare ca și Mangra”. Avem 7 arhierii români. Cari sunt, ori care este acela, care „dibuește aceiaș cărare, ca și Mangra?” Este o acuză afară din cale gravă. Nu poate să fie aruncată așa ușor asupra tuturor arhierilor noștri. „Independenta” să poftască deci a indica persoana odioasă, care dibuește aceiaș cărare, ca și Mangra, căci poporul credincios ține la arhierii săi și este un păcat național tendința, de a sgudui încrederea poporului în arhierii. Ori nu este de ajuns nimicirea autorității comitetului național, ci acum trebuie să urmeze la rând arhierii, pentruca națiunea noastră să fie lipsită *absolut* de orice autoritate? Ne trebuie *chaosul* absolut? Somăm deci pe d-nul dr. Nicolae Oncu, să numească pe acei arhierii, cari dibuiesc aceiaș cărare, ca și Mangra.

„Este cunoscută tăcerea binevoitoare, cu care organul din Arad al comitetului și directorul lui, d. Goldiș, au privit la manifestația de apropiere româno-maghiară dela banchetul episcopesc din Arad”.

În fața acestei minciuni revoltătoare constatăm, că noi în ziua, în care a sosit contele Ștefan Tisza la Arad, sub titlul „Contele Ștefan Tisza” am scris un articol, în care între altele ziceam următoarele:

„Iată contrastele, cari constituie caracterul politic al contelui Ștefan Tisza și cari, fără îndoială, vor sfârma această marcantă individualitate politică a Statului nostru fără a-i permite a se înscrie prin rezultate pozitive în istoria patriei noastre.

„Noi mergem calea noastră înainte. Temnițele nu se vor speria, vocile dulci ale sirenelor înspăimântătoare nu se vor îmbăta, ci tari în credința dreptății, căreia slujim, pretidem drepturile înprescriptibile ale națiunii române și suntem convinși, că nu din grația contelui Ștefan Tisza, nici prin compromise rușinoase, ci prin vredniciile noastre proprii noi vom ști să ne eluptăm drepturile noastre.

Holena și mamă-sa. A doua zi așteptă cu dejunul așteptă cu prânzul, dar nu sosise nici Holena nici mamă-sa vitregă. Amândouă înghețaseră în pădure. Coliba, vaca și o falcă de pământ rămăseră ca moștenire pentru Marușca cea bună; acuză s'a găsit și un gospodar harnic și amândoi trăiră apoi fericiți împreună.

PROVERBE.

Decât ar fi un sac de carte și-o mână de minte, mai bine o mână de carte și un sac de minte.

*

Până a nu lua cârma în mână, întâiu la lopată să te înveți.

*

După ce frângi carul, mulți se găsesc să-ți arate drumul bun.

*

E rău cu carul, dar mai rău pe picioare.

*

Am văzut mai multe ciocane frânte, decât nicovale sparte.

„Aci în Arad să o ia la cunoștință contele Ștefan Tisza, că națiunea română din Statul-Ungar pretinde dreptul său firesc de a-și asigura toate interesele sale naționale, culturale și economice prin validitatea sa politică în cadrele Statului, proporțional cu însemnătatea sa etnică și la această pretențiune a noastră niciodată nu vom renunța.”

Astfel am scris în ziua, în care contele Ștefan Tisza a sosit la Arad. Iar în ziua, care a urmat banchetului din aula episcopescă dela Arad, sub titlul „Cliseu tocit” am scris un alt articol, în care am combătut în chipul cel mai aspru apucătura contelui Tisza cu împăcarea Românilor și am terminat prin cuvintele următoare: „Maniacul ăsta de conte mai are îndrăzneala să ne vorbească de pace. Ce pace, domnule? Spune, cari sunt condițiile favorabile pentru noi ale păcii? Că vei mai numi doi Papi de juri la tribunal? Că-i vei mai ierta și altui Mangra păcatele naționalismului din trecut? Că-i vei mai zice „Kedves barátom” la încă câțiva Ciocani? Ne vorbești tot de cadrele politice maghiare. Ne spui într-una de națiunea unitară maghiară. Dar, de ne-am împăca, ce-am fi noi în cadrele acestei politici maghiare și în cadrele acestei națiuni unitare maghiare? Care va fi locul nostru? Cum vei să asiguri existența noastră națională românească și drepturile validității noastre politice și pita noastră și sufletul nostru românesc? Mai slăbește-ne cu aceasta, domnule conte, că ni-s'a făcut greață.”

Și în fața acestor scrisse ale noastre din prilejul petrecerii contelui Tisza în Arad și a banchetului episcopesc „Independenta” d-lui Oncu are tepeul să-i trateze pe puținii săi cetitori cu minciuna sfruntată, că „este cunoscută tăcerea binevoitoare, cu care organul din Arad al comitetului și directorul lui, d. Goldiș, au privit la manifestația de apropiere româno-maghiară dela banchetul episcopesc din Arad”. Și fiindcă în această conștiință minciună se amintește și numele directorului nostru, suntem necesități a desvăli secretul redacțional, că ambele articole suspomenite le-a scris tocmai d. V. Goldiș.

Ce zice opinia publică românească la acest mod de conștiință pervertire? Și ce zice opinia publică românească la perfidia „organului independent” din Arad al d-lui dr. N. Oncu, cu care calomniază presa oficioasă românească afirmând despre această presă că „minciuna este una din principiile ei de viață”?

Se adeverește și aci zicala românească, „năravul din fire n'are leuire”. Și se adeverește bănuiala multor amici ai noștri, cari ziceau, că „Treuga Dei” a d-lui O. Goga și declarația redacției, care i-a urmat, au fost simple apucături gazetărești în preajma cvartalului al doilea pentru abonamente.

Și ce joc curios al sorții! În același număr, în care „Independenta” atacă din nou în chipul cel mai perfid comitetul național și pe d. V. Goldiș, tot acea „Independentă” trebuie la alt loc, să constate, că ședința de ieri a comitatului Arad, a fost însemnată și prin atacul, ce partidul nostru național l-a îndreptat din nou împotriva acestor metereze învechite ale oligarhiei ungurești, cari sunt comitatele. Și că „în cadrele discuției generale a luat cuvântul d. Vasile Goldiș criticând cu asprime conducerea comitatului”.

Da. Ieri s'a dat în sala comitatului Arad o frumoasă luptă românească în contra puternicilor zilei. Și în această luptă au luat cuvântul d-nii: dr. Ștefan C. Pop, V. Goldiș, dr. Iustin Marșieu, dr. Emil Monția, Iuliu Groșoreanu, toți aderenți sinceri ai partidului național român și ai neamului nostru, dar n'a luat cuvântul absolut nici unul dintre disidenții „Tribunei”.

Nu se poate o dovadă mai clasică despre echivocitatea Tribunei, decât cazul de față. În același număr d. V. Goldiș este un ticălos, care face binevoitor la manifestația de apropiere româno-maghiară și tot atunci este bărbatul, care își face datoria națională criticând „cu asprime” conducerea comitatului.

D-le Goga, ai cuvântul!

Chestia fondurilor năsăudene

Zvonurile din publicistica ungurească și cea românească referitoare la atacarea fondurilor năsăudene au fost și sunt neexacte. Pentru informarea publicului românesc mă simt îndemnat a da unele informațiuni absolut exacte în această chestiune.

Averea rămasă din graniță a fost de 3 feluri: 1. a particularilor, — 2. a comunelor, 44 la număr, fiecare cu averea ei deosebită și — 3. averea comună a tuturor celor 44 de comune ale regimentului 17 de graniță și al 2-lea de Români.

Despre averea aceasta din urmă s'a zvonit că ar fi fost dăruită granițerilor în schimbul sângelui lor vărsat pentru patrie și tron. Dar nu-i așa. Averea aceasta nu a fost niciodată avere publică, cum gândesc unii și nu a fost niciodată nici averea statului și nici a vre-unei bănci ori asociațiune.

Averea despre care e vorba, a prins a se compune îndată la înființarea regimentului după rezbélul cel de 7 ani prin înșiși oamenii celor 44 de comune ale regimentului desființat la anul 1850 și s'a combinat până la desființare. Se înțelege, că procedura aceasta a fost condusă și supraveghiată de ofițerii regimentului, fără ca această să fi avut drept la acea avere, afară de cazul, că și dâșii ar fi fost ieșiți dintre proprietarii acelei averi.

Ministrul cultelor și instrucțiunii publice prin actul său Nr. 6806 din 10 Aprilie 1871 a adus la cunoștința celor interesați, că Majestatea Sa la 23 Martie a aprobat hotărîrea, ca averea de sub întrebare să se deie comunelor proprietare ca fundațiune culturală. Guvernul unguresc în restimpul dela 1871 până la 1904 nu a făcut nici o piedică la distribuirea ștendiiilor din această avere fundațională și nimeni nu-și poate închipui, care să fie cauza, că din 1904—1911 nu se distribuie nici un filer spre acest scop.

Averea de sub întrebare s'a format din palmele acelor soldați, a căror budget a fost straița lor proprie, din cari au clădit edificiile de lipsă și au lucrat la început pentru susținerea ofițerilor lor, apoi cu mănecarea și hainele lor au străjuit granița patriei noastre.

La desființarea regimentului comunele proprietare n'au pretins altceva, decât ca acea parte a averii, care forma fondul lor de îmbrăcăminte să rămână fond de ștendii pentru fiii lor, iar averea destinată mai nainte pentru proviant să rămână fond școlastic.

S' poate o mai nobilă pretențiune? Majestate! Patrie! Nu-mi trebuie răscumpărare în bani pentrucă am făcut slujbă patriei mele din traista mea, ci lasă-mă să învăț, să studiez, să-mi țin școala, să fiu și industriaș, să-ți slujesc credincios și mai departe, și toate acestea din averea mea proprie. Nu-mi trebuie răscumpărare în bani pentru îmbrăcăminte mea, căci hainele, cari le-am purtat în slujba grea dela comandă iarnavara pe creasta munților, mi-le-a făcut femeia mea granițară, iar pâinea și trebuințele mele pentru apărarea țării le-am câștigat eu afară de slujbă.

Mă revoltiez, când văd chiar și în ziarele noastre românești afirmațiunea, că noi am fi primit această avere pentrucă ne-am vărsat sângele pentru patrie și tron. Dar vărsarea de sânge pentru patrie și tron este datoria fiecărui cetățean, fără ca să poată pretinde pentru aceasta deosebită remunerațiune.

Averea granițarească nu este și nu a fost nici odată donațiune dela tron ori dela patrie, ci a fost averea comună a granițerilor, pe care dâșii au lăsat-o fundațiune pentru descendenții lor, ca aceștia să se cultive și să se ferească. Cum s'a împlinit acest vis dela 1904 încoaci, o știm cu toții.

Năsăud, 16 Aprilie 1911.

Ioșif Lucchi,
major în retragere.

KILENYI C. és T^{sa}.

Arad, str. József főherceg 11, la globul vânăt.

Au sosit noutățile de primăvară.

Preț ieftin extraordinar.

Pănuri de haine femeiești, mătăsuri, delaine, zephyre, cartoane, mănuși, ciorapi pregătiți de penitențieri. Asortiment bogat de umbrele, pălării de paie pentru dame. Modele și decoruri se capătă cu preț foarte scăzut.

Reorganizarea honvezimei. Un ziar de dimineața reproduce părți probabil autentice din proiectul de lege referitor la dezvoltarea organică a honvezimei, pe care ministrul de honvezi deodată cu proiectele în legătură cu reforma militară îl va prezenta Camerei.

Reforma e compusă după modelul organizației armatei japoneze și se bazează pe experiențele, pe care armata japoneză le-a câștigat în războiul cu Rușii.

Actualmente honvezimea e compusă din două districte militare, cărora îi aparțin 28 regimente de pedestrași și 10 regimente de husari; trupe tehnice nu are.

În viitor conform reformei vor fi opt diviziuni de honvezi pedestrași, cu 32 regimente pedestrași și 10 regimente de husari, precum și cu patru de pioneri și de telegrașiști. Fiecărei diviziuni i-ar aparține câte o divizie de artilerie, de fiecare divizie cu 8 baterii, precum și în fiecare diviziune câte un batalion de pioneri.

Diviziunea puștilor mecanice actuală va fi sporită cu patru divizii de fiecare regiment și cu câte două puști, iar fiecare regiment de husari cu câte o divizie și patru puști.

Contingentul de recruți din cauza acestei schimbări a cadrelor în locul alor 12,500 s'ar urca la 25,000, iar contingentul de pace de la 32,000 la 60,000 oameni.

Fiecare divizie de honvezi pedestrași întâia-ora primește câte-un regiment de artilerie, iar mai târziu va primi o completă brigadă de artilerie. Regimentele de artilerie vor fi provăzute cu tunuri obuze cu 4 baterii de fiecare regiment și cu câte 6 obuze de fiecare baterie.

Obuzele vor fi fabricate numai în caz, dacă Ungaria va avea fabrică proprie de tunuri.

Dacă parlamentul va vota proiectul, atunci modificarea honvezimei se va făptui la începutul lui Octomvrie din 1912 și se va sfârși la începutul lui Octomvrie din 1906.

Retragerea lui Sasanow. Ministrul de externe al Rusiei Sasanow de luni de zile zace greu bolnav. Boala lui a inspirat de nenumărate-ori îngrijorări cercurilor politice nu numai în Rusia, ci și în celelalte state europene. Acum se zvonește, că pentru restabilirea completă, Sasanow va trebui să petreacă vreme mai îndelungată la sud. Din motivul acesta, e aproape sigur, că Sasanow va părăsi postul său. Depărțarea lui e regretată în toate cercurile. În răstimp de abia câteva luni bărbatul acesta și-a câștigat simpatia lumii diplomatice și a dat semne de un vădit talent diplomatic în toate acțiunile sale. Politica externă a Rusiei a fost condusă în general de oameni, cari ieșiau din două feluri de cugetare. Unii erau totdeauna extremiști și aderenții unei politici expanzive, cari stăteau sub influența momentului și-și acomodau acțiunile lor mai mult prietenilor, de cari erau încunajurați. Politica aceasta a adus de mai multe ori nenorociri asupra marelui imperiu, cari l'au dus până la marginile prăbușirii sale. Mai fatal a fost dezastrul războiului cu Japonia, care a paralizat pe decenii puterea de acțiune a Rusiei. Oricât de mult ar dori Rusia să-și deschidă calea spre mare în orient, politică la care a fost împinsă de necesitatea împrejurărilor, ea trebuie să aștepte multă vreme și îi trebuie multă reculegere până se va crede în stare, că poate să ia lupta cu succes. Dovadă mai nouă, cazul cu China. Politica aceasta a lui Isvolski s'a arătat de foarte nefavorabilă.

Contrar cu aceasta, Sasanow, a fost pătruns cu mult mai mult de sentimentul realității, care s'a dovedit și în acțiunile sale. El este tipul contrar alui Isvolski. Și în timpul scurt, în care a condus frânele politicii externe a avut succese remarcabile, a căror mărime adevărată se va vădi în viitor. Intrevederea dela Potsdam este un succes a lui.

Ce e drept în mod indirect, căci la urma urmelor țarul este totdeauna pe planul prim,

dar merit incontestabil îi revine și lui, a cărui cuvânt a aflat cel mai cald răsunet în sufletul său. Din aceasta întrevedere au urmat rezolvirea a nenumăratelor chestiuni, cari agitau de multă vreme toată Europa. Chestia trenurilor din îndepărtatul Orient se apropie în sfârșit de stadiul faptelor fără a fi lăsat urme mai sguuitoare.

Și acest bărbat într'adevăr providențial pentru Rusia, trebuie să se depărteze dela locul său din motive sanitare.

Activitatea lui de decenii pe terenul diplomației făcută în liniște, dar atât mai folositoare, este o dovadă vie pentru cei ce sunt pătrunși de simțul realității, că aceste personalități ies mai ales din treptele de jos ale omenimei, din care a făcut și Sasanow parte. Recunoașterea talentului său în Rusia este un semn bun, care poate va da acestui imperiu uriaș o mai norocoasă dezvoltare înspre folosul supușilor săi proprii și a omenimei întregi.

Urmașul lui Sasanow va primi un ogor bine brăzdat, care trebuie numai prelucrat.

Situația din Mexico. Evenimentele din urmă din Mexico vor necesita probabil abdicarea prezidentului Diaz. Acest bătrân de peste optzeci ani, care acum a opta oară stă în fruntea țării, și-a pierdut în timpul din urmă energia, cu care se susținuse atâta timp la putere. S'a susținut pe sine și ordinea aparentă, care însă acum la bătrânețe s'a răzbunat amar.

Acum se vede, că autocratismul lui Diaz a fost pătruns de vederi prea înguste, cari aveau în primul rând de țintă păstrarea puterii pe seama lui, dar nu și binele obștesc. Poporul nemulțumit s'a înșiruit sub steagul revoluționarului Madero, care raportează învingere după învingere asupra trupelor.

Ultimele știri au arătat chiar, că sunt semne, ca prezidentul să fie declarat de abzis și să se proclame altul în locul său. Aceste fapte, precum și intervenția lui Taft, l-au înduplecat în cele din urmă pe bătrânul Diaz să se împrietenească cu gândul abdicării spre folosul patriei. Urmașul său va fi probabil ministrul de externe, care după toate semnele este o expozitură a Statelor-Unite.

Prin aceasta s'ar adevări tot mai mult profețiile venite din multe părți, că Statele-Unite voiesc să extindă numai doctrina lui Monroe și să câștige pe încetul influență asupra tuturor statelor din America. Și Anglia sprijinește această politică.

Scrisori din București

Vacanța Paștelor — Succesul unei pâlării românești la Monte Carlo — Banchetul în onoarea profesorului Girke

București 6 Aprilie st. v. Camerele s'au închis. Oamenii politici au început să plece în străinătate. Chiar și unii din miniștri au avut curajul să se sustragă vigilentei clienților electorali și să treacă granița. Ce vor păți la întoarcere, — se va vedea. Fiindcă clientela noastră electorală este foarte pretențioasă. Ea îi dă votul în mod... cu totul desinteresat, dar cu condiția să nu-i refuzi nici odată nimic.

Vacanța se simte peste tot. Spectacolele sunt toate interzise. Și-au închis porțile pentru șapte zile și Teatrul Național, și Compania Davila, și Opereta, și Opera italiană, și cinematografele.

Ce curios pare un oraș în care orice manifestație de artă și orice distracție artistică este întreruptă! Ce s'ar face omenirea, dacă ar fi privată pentru totdeauna de asemenea plăcute diversțiuni? S'ar neurasteniza sau ar ceti mai mult.

Din fericire însă, serile săptămânei mari nu rămân neocupate. În săptămâna mare sunt deniile. Și Românul obișnuiește să se ducă regulat la Denii. Oamenii cari, din pricina ocupațiilor

zilnice, în restul anului nu se duc de fel la biserică, umplu acum, cu fețe smerite, lăcașurile de rugăciune. În seara îngropării și în noaptea învierii în special, nu e bucureștean care să nu ia parte la aceste înălțătoare slujbe dumnezeiești. Iar Vinerea noaptea, după ce ultimele sunete de clopot cari plâng moartea Mântuitorului se sting în liniștea întunericii, mii de oameni, bărbați și femei, bătrâni și copii, umplu străzile Bucureștilor, cu luminări aprinse în mâni, silindu-se fiecare să apere de vânt și păstreze până acasă lumina flăcării plâpânde pe care orice adiere o face să tremure.

Cele din urmă două zile din săptămâna mare se sărbătoresc și în mod oficial, la Mitropolie. Atât Vineri seara, cât și Sâmbătă noaptea, asistă la serviciul divin Principele Moștenitor, miniștrii, președinții corporurilor legiuitoare, ofițerii superiori ai garnizoanei, etc. Iar Sâmbătă noapte, când Mitropolitul strigă pentru prima oară: „Hristos a înviat!” vestea acestei universale biruinți este anunțată prin 101 bubuituri de tun.

Din Paris ne vine știrea unui foarte măgulitor succes pe care poporul român l-a reperat în străinătate. Iată despre ce este vorba:

La concursul de pâlării ce s'a ținut în palatul de Belle Arte din Monte-Carlo, premiul cel mare a fost obținut de compatrioata noastră, d-na Mihăescu.

Citind această știre, de sigur că nici un bun român nu se va putea obține de a nu tremura de cea mai legitimă mândrie. Când citești asemenea știri, parcă te simți fericit că ai avut norocul să te naști român. Fiindcă, în definitiv, dacă vom mai reperta încă două-trei victorii naționale de felul acesteia, am cucerit pentru totdeauna locul ce ni se cuvine în civilizația universală.

Dar un lucru m'a cam neliniștit. Ziarul francez care ne da această știre, mai adaogă că pâlăria cu care d-na Mihăescu a obținut premiul, grație căruia românismul se simte atât de onorat, are dimensiuni... foarte mici.

Ce deziluzie pentru restul compatrioatelor noastre care țin în stimă atât de înaltă pâlăriile mari!

Aseară s'a dat în sala cea mare a hotelului Boulevard banchetul organizat de ministerul instrucțiunii publice, în onoarea celebrului și eruditului profesor german de drept civil dela Universitatea din Berlin, d. de Girke.

La acest banchet, — la care au luat parte mai mulți savanți și profesori români, printre cari notez pe d-nii Disescu, Pangratti, Onciu, dr. Obreja, dr. Babeș, I. Bianu, Ein. Antonescu, Tzigara-Samurcaș, I. Scurtu, etc. — au asistat și d-nii C. C. Arion ministrul cultelor și instrucțiunii, și dr. Rosen ministrul plenipotențiar al Germaniei în București.

S'au ridicat toasturi, în limba franceză și germană, pentru sărbătoritul profesor. Cel dintâi a vorbit d. C. C. Arion. La sfârșit, le-a răspuns tuturor d. de Girke, care într'o cuvântare splendidă și cu modestie rară, a declarat, că primește omagiile, ce i-s'au adus, dar numai ca o manifestație pentru Universitatea și știința germană.

Bucureșteanul.

Dr. STEFAN TĂMĂȘDAN

medic univ. specialist în arta dentistică,

ARAD, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Magazinul de haine pentru dame și copii al madamei

STERN CECILIA

ARAD, strada Forry Nr. 2

Recomandă în atențiunea binevoitoare a onoratului public cumpărător **asortimentul bogat din cele mai elegante bluse, halat, poale (pulpane) și costume femeiești** gălitate în saloanele proprii. □□□□□□□□□□

Prețurile cele mai favorabile!

Comande după măsură execută prompt și cu gust. Haine de doliu gată în 4 ore

Litere — Arte — Științe

BOGATUL ȘI SĂRACUL.

— Legendă —

Mânecat-au dela raiu,
Într'o dalbă zi de Maiu,
Coborît-au — Domnul sfânt
Cu Sân-Petru pe pământ.

Vreau să 'ncerce pe creștini:
Sunt miloși?... ori sunt haini?...
Iată-i, de ameazi, în sat,
La o casă de bogat:

— „Bună vremea gazdelor!”
— „Mulțămim, drumeșilor.”
— „Gata-i prânzul?... Ne primiți
„Și pe noi, bieți moși trudiți?..”

— „Gata! dar e pentru noi,
„Nu-i pentru golani ca voi!”
— „He!...” oftează cei doi moși,
„Rămâneți dar sănătoși!”

Iată-i, mai în deal, sub teiu,
La un sărăcuț bordeiu:
— „Bună vremea, gazdelor!”
— „Mulțumim, drumeșilor!”

— „Gata-i prânzul? Ne primiți
„Și pe noi, bieți moși albiți?”
— „De! e cam puțin! Dar stați,
„Din ce-avem, cu noi gustați!”

„De-o mai trebui, ne-om duce
„Prin vecini vom mai aduce.”
Și pe scaune s'asează,
Veseli moșii ospătează.

După ce s'au săturat,
Mulțumiră, — și-au plecat.
Peste-o punte când să treacă,
Domnul stă din mers o leacă:

— „Petre ce vezi colo jos,
„În adâncu 'ntunecos?”
— „Sfinte-al lumii urzitor,
„De ce văd, eu mă 'nfior!”

„Pe bogat îl văd... cu-ai lui...
„În vârvoarea iadului...
„Arde, lăntuit în loc...
„Mii bălauri suflă'n foc!...”

— „Sus acum, în slăvi cerești,
„Petre, spunemi ce zărești?”
— „Doamne! la ce văd aș sta,
„Cât trăesc... m'aș tot uita...”

„Pe sărac îl văd... cu-ai lui...
„În grădina raiului...
„Ospătând la mese 'ntinse...
„Între mii făclii aprinse...”

P. Dulfu

Joi seara...

Amurgise... Cerul era învălît într'o manta neagră-cenușie, al cărei colorit monoton era strălătat din când în când de dungile roșii-arămi aruncate de fulgerile șerpuitoare. O liniște de mormânt se lasă peste coastele mănoase, impondabile cu grădini și parcuri ale Muntele Maslinelor, care părea un uriaș adormit, și căruia nu-i pasă de murmurul drăgăstos și alintător al apelor Hebronului.

La poalele lui zăcea orașul sfânt al Jiilor lui Israel de pe vremuri, în realitate cuibul tuturor certelor și fărâdelegilor. Se părea, că se pregătește și el, ca să doarmă, odihnindu-se puțin, după lungile oboseli și frecări de peste zi.

Dar nu era așa; liniștea și întunerecul, ce se lăsaseră peste el, dându-i un aspect pașnic, încurând fură împrăștiate de murmurul tot mai înțejit al credincioșilor adunați aici spre a serba ziua cea mare a Azimelor. La aceste se adăugeau și șoptele din ce în ce mai tari și mai răspiccate ale fariseilor, cari se sfătuiau, cum să scape legea sfântă neatinsă de influența stricătioasă și de erezurile îndrăcite ale Tulburătorului. Pe măsură, ce se înmulțeau ochii acestui Argus viclean al Palestinei, creștea tot mai tare șgomotul produs de vorbele fără șir și întrebările nedumerite ale celor veniți la serbare.

În scurt timp întreg orașul începu a ferbe, ca sub baghela vrăjitoare a unui mag iscusit. Poporul venia în pălcuri tot mai dese; strădele erau mai umblate ca ziua, fiecare se grăbia să ajungă cât mai iute la locul adunării, ademenit de vorbele măgulitoare și viclene ale fariseilor. Preoștii, levii și fariseii, cari cu toții dădeau pe fanaticii credincioși ai legii sfinte, vorbău fără întrerupere poporului adunat; galbeni de ură și venin ei ațâtau poporul încontra rebelului profanator din Nazaret; și vorbele curgeau gărlă, întovărășite de balele spumegătoare și veninoase, cerând moartea aceluia îndrăzneț stricător de lege, iar poporul nepricepând ținta meschină și fătârniciă celor ce-l ațâtau, aprins de ură, urla sălbatic: „Moarte lui! Să fie răstignit pe cruce!...” Și ochii instigatorilor schintăiau de o bucurie drăcească, la auzul verdictului înfiorător. O, cât se bucurau ei văzând, că au câștigat atât de ieftin o izbândă așa de strălucită, care avea să-i lase și pe mai departe stăpâni peste turma neștiutoare, pe care au supus-o și — credeau ei — o vor suge, întocmai, ca niște vespi!...

Și vorbirile ațâțătoare nu mai conteneau, iar poporul urla într'una: „Moarte, moarte lui!” Abia de-l mai ogoia din când în când glasul apăsător și plin de gravitate autoritară al legionarului paznic, care-i provoca să nu tulbure liniștea Procuratorului...

*

Și tăcerea tainică a Muntelui-Olivelor deodată fu străbătută de niște fâșăituri ușoare; tot mai deslușit se auzia scârțâitul sandalelor pe nisipul proaspăt al ațelilor. Cu pași ușori se apropiară doisprezece bărbați îmbrăcați în haine curate și albe și se îndreptară spre grădina Getsimani...

Atât de jalnic, dar totodată dulce și alintător răsunară vorbele de pe buzele misticului Învățător din Nazareth. Fruntea-i încununată de o aureolă cerească și ochii-i blânzi și mângâitori exprimă atâta bunătate, atâta iubire și desinteresare...

El, Cel trimis de Tatăl Său Atotputernic, e gata să'ndure orice dela poporul acela, numai, ca să-l poată mântui. Plini de admirație și cucernicie sorb cu sete „cei unsprezece” cuvintele dulci și întremătoare...

„N'am venit Eu să pierz omenirea...” și la gândul, că din cauza Lui ar putea să piară cineva, sudori de sânge picură de pe fruntea-I dumnezeiască...

Și rând pe rând ies la iveală din gura Nazarineanului toate legile și preceptele, pe cari trebuia să se întemeieze o lume nouă și fericită... Apoi, ca o pecetluire a celor spuse, răsunară de

pe buzele Predicatorului vorbele mistice: „Eu sunt adevăratul și viața”...

Și pe când aceste cuvinte, se înălțau și se întindeau în nemărginit de larg ecou, înfășurând depărtările pământului, spre o eternă transformare, — vântul, învârteja în colbul orașului, ecoul celorlalte cuvinte înfiorătoare: „Moarte, moarte lui!”

Laurențiu Popescu.

Priveliști din țară

Scheia. Lunca din Mircești.

„Să ne oprim aci în deal, ca să ne uităm puțin la acea frumoasă casă de pe culme ce se pare zidită de mâna zinelor. Acolo e Scheia”.

Constantin Negruzzi
„Ptimbare” Maiu 1837.

Din gara mică a Mirceștilor trăsura ne duce prin satul cu același nume sub glugile lor de paie. În capăt, pe dreapta, e curtea albă, pitită sub umbra unui parc ce pare că se prăvale: e casa marelui poet Vasile Alexandri, locuință mică, joasă, dar în care au încăput atâtea gânduri și simțiri înalte. În lungul drumului, la vre-o doi kilometri, e lunca, vestita luncă a Mirceștilor, atât de cu drag cântată de cătră bardul paștelor românești, atât de fermecătoare și astăzi cu lăvicurile ei de flori sălbatice cu stejarii îmbrățișați, haiducește, doi câte doi, ca niște adevărați frați de cruce.

Dincolo de vechiul pod al Siretului, pe care-l trecem la pas, înfășurați de răcoarea binefăcătoare a apei, luăm șleaul care ne duce la Scheia.

Ajungem. E aceeași casă, despre care vorbește, în *Primblarea* lui, Costache Negruzzi. Puține locuințe se vor fi păstrând în Moldova, ca aceasta, cu zidurile ei groase, cu ferestrele încăpătoare de lumină, cu ușile înalte și grele de stejar, și, mai ales aceea împărțeață bătrânească, atât de cuminte socotită, a încăperilor. Sală largă și înaltă la mijloc, cu două aripi, la dreapta și la stânga, în lungul lor, fiecare odae, de sine stătătoare, își deschide ușile. În fund, un salon uriaș, cu un balcon de pe care îmbrățișezi cu vederea zări de zeci de kilometri. Dedesubt, o singură sală boltită, lungă și largă să încapă pe ea 2 compănii în linie de bătae. Pe o lature a acestei săli sunt bucătăriile și odăile pentru oameni, pe cealaltă se țin, din una într'alta, cămărilor și gherghirile, lungul și pitorescul șirag al gherghirilor cu ferești zăbrele, cu unghere tainice, cu cângi spânzurate de bolțile tari, sub care odată se înșirau buturile vitelor tăiate și vânătoriilor de toate felurile.

Când te primbli prin încăperea aceasta, te gândești cu spaimă la locuințele moderne, la chichinețele lipsite de aer și lumină, îmbăcșite de praf și microbi, la locuințele în cari cea mai mare parte sunt pricina scurtării vieții bieților oameni de astăzi.

De jur împrejurul casei se întinde o livadă frumoasă de pomi roditori, care livadă, pe marginea dinspre apus, e acoperită de o perdea de plopi uriași scrijilați de vânturi și vifornite, și care se văd de departe, ca niște strejari ai Scheii. Când bate vântul, perdeaua lor de frunze freamătă, povestind par'că de mult tare; iar iarna, când vremuește, se împotrivesc pieptiș, șuerându-și supărarea.

Dar, farmecul Scheii e priveliștea, care ți-se desfășoară ochilor când stai pe balconul ei. Aici poți petrece cele mai liniștite și mai frumoase seri din viață.

Priviți cu mine. E spre apusul soarelui. O lumină dulce trandafirie, se cerne peste tot satul Scheia din vale, satele Cuza-Vodă și Hălăucești din zare, își împrăstie casele printre livezi. O dungă șerpuieste pe toată întinderea; în stânga prinde să sclipească; e apa Siretului care se strecoară printre lunci. Colo, e lunca Mirceștilor; de

abia se zărește pe deal gara. Departe, foarte departe dealuri rumene încing zarea legându-se unul de altul, ca un colan.

Soarele scapătă. Granguri, prigorii și turturele, în stoluri număroase, cum numai aici am văzut, se încrucișează prin aer, — merg să se culce. Plopii par'că se înfior de atingerea serii. În față dealurile se lămuresc mai bine și, deodată, când soarele scapătă dincolo de pragul zării, drept în fund, rămâne negru, ca un zid uriaș pe care se sprijină bolta cerului, Ceahlăul. Se vede minunat, cu panaghia, cu Coaca, și mai încolo, cu Ocolașul mic care-l taie drept, ca de o lovitură de paloș, și-i sfârșește trupul pe zare.

Și mai târzior, când stelele prind a scăpăra, când Craiul nou își aurește secerea pe întinsa pajiste a cerului, toate se șterg cu încetul, ca într'un vis, și noaptea se așează ticinată și peste tot se așterne tăcerea.

Intr'un târziu un brâu de foc cutreeră câmpia, și un șuer stins vestește trenul care străbate întunericul, mânănd spre geana alburie de lumină din stânga sub care e Romanul.

Apoi, deodată, o flacăra țășnește adânc, în fund, se întinde și rumenește noaptea, ard miriștile în depărtări.

În fața unor astfel de priveliști veșnice și minunate, te gândești cu mâhnire amară, că pe lumea aceasta ești un călător, un călător care vei osteni odată și-ți vei închide ochii, ca și când atâtea și atâtea înalte frumuseți n'ar mai dăinui și după tine!

* * *

Lunca din Mircești.

Siretul își mână apele printre maluri acoperite de lunci. Mânunchiurile de lozii întind deșuri până departe, — adăposturi de iarnă lupilor, iar mesteacăni firavi, albi și drepti ca niște luminări, răsăriți deasupra surpăturilor înalte își plâng crengile undioase în undele trecătoare.

Printre luncile aceste, lunca din Mircești e cea mai frumoasă și cea mai vestită. Ea se află la vre-o 2 kilometri de satul Mircești, dela care își trage și numele, și se întinde pe vre-o alți doi, departe și alta a drumului care duce la Șcheia tăind șleaul Romanului.

Copacii ei bătrâni și deși, — carpeni, frasinii, mesteacăni, croiesc din ramurile lor, ici bolți de verdeață, colo hrube de umbră și sub aceste tainiți de pădure, potece singuratice șerpuesc până ce se șterg în întunec.

Și cum mergi printrânsa, ținând calul la pas, dacă ești călare sau cu trăsura, de odată ți-se pare că trunchiurile copacilor se prind ca într'o horă, pe care o lărgesc rotind-o tot mai pe departe, și'n mijlocul lor se limpezește câte un luminii — poeni minunate înbălsămate de mireazma imășurilor în floare; lumânărica galbană și bătuță, sulcina gingașă, cimbrul verde, rochița rân-duniceii, macul roș, cresc dela olaltă și par'că rād în soare.

Iar în mijlocul horei trunchiurilor groase, răsare câte un stejar uriaș, ca un bălaure bătrân ce zice din frunză. Înalti, îmbrățișați doi câte doi, înfrățiți în cunune de fac unul, cunune cu care i-a învesmântat mai mult de cât o sută de primăveri ocrotindu-și vlăstarele răsărite sub poala lor, — cum e răsbunicul căruia oamenii îi zic la „stejarul cu nepoți“, stejarul e stăpânitorul din vechi al luncii. Grangurii de aur, măcăleandrii și pridgoriile, stolurile de stigliți, presuri și turturele, dumbrăvenie albastre, pe vâfurile acestor bătrânilor stejari ai luncii poposesc, până ce-și iau sborul spre ochiurile întunecate ale bălților pe luciul cărora plutește nufărul singuratic.

Siretul are grije de-și trimite apele să scalde lunca, să adape bălțile și să se hrănească imășurile, iar când își trage șuvoaale la loc, în matcă, fânețele cresc mai înalte, și curând fâșăitul de mătasă ai coasei sperie și alungă cristeul.

Aceasta e lunca lui Vasile Alexandri, — cântărețul câmpiilor și al florilor, al pădurilor, al dorurilor și avânturilor inimii și sufletului nostru; acesta e raiul marelui poet.

*Luncă, luncă, dragă luncă!
raiul frumos ai țarei mele,
Mândră'n soare, dulce'n umbră
tainică la foc de stele!*

De sub frunzișul cărui stejar va fi ascultat dânsul Concertul pe care l-a descris atât de măestru? În lungul căror poteci va fi rătăcit, de atâte ori, cu prietenii săi, „mărețele firi vizionare“ de odinioară, cari iubeau așa de mult poezia adâncă și suavă a câmpiei românești?

I-a fost scump lui Vasile Alexandri locul acesta. Cele mai frumoase *pasteluri* ale lui, lunca i le-a inspirat, dânsa i-a vărsat în suflet farmecul dulce al poeziei pământului nostru, și stejarii falnici din sânul eii-au strecurat în suflet avântul de vitejie, care l-a încununat apoi ca *bard al neamului românesc*.

Și-a iubit într'atâta Vasile Alexandri lunca, în cât s'a gândit la dânsa și'n clipa în care prevede ceasul hotărîtor care n'avea să 'ntăzie mult, și lasă, drept cea din urmă datorie a sa (în testamentul din 21 Sept. 1886, Roman) ca urmașii lui să n'o distrugă:

„Dorința mea este ca Moșia Mircești, să nu se înstrăineze din familie, și *frumoasa luncă de pe malul Siretului să nu se taie nici odată în mod de a fi desființată.*“

Cei ce vor intra în stăpânirea Mirceștilor, rînd pe rînd, se vor gândi la aceste duioase rînduri ale marelui lor înaintaș.

Em. Gârleanu

Țârcovnicul

Nu-l mai văzusem pe Ștefan Gheorghieci — țârcovnicul bisericii din Slătioara — de aproape cincisprezece ani.

Cum se schimbă și îmbătrânesc toate cu vremea care trece!..

Când am intrat pe poarta țării, n'am m'ai regăsit nimic din cele ce-mi trăiau de demult în minte!..

Mi s'a părut că întru în acelaș timp, dar cu alte icoane, cu alte încăperi!..

Era în Sâmbăta Paștelui și trăgea clopotul de vecernie, când am intrat în sat. Cât de bine îi cunoșteam glasul, pe care îl purtau vâlcelele după cotituri, trezind depărtările.

Grădinile erau în floare împrăștiind miresme de primăvară. Ca niște buchete de lămâiță, se lămureau pe dealuri porumbarii înfloriți. Codrul își îmbrăcase haina verde, iar peste vârfuri treceau în stoluri grauri călători, clipind în zări..

Tot cuprinsul se găfise de sărbătoare pentru „*Învieria Domnului*“.

Am stat de vorbă cu ai mei noaptea 'ntreagă, desgropând nimicuri dragi din copilărie.

Când răsărea soarele pe deal, am plecat cu tata la biserică. Satul era înșiruit pe drum. Bătrâni și tineri, fete și neveste, erau voioși, cu inimile pline. Unii se duceau, alții veniau din spre biserică. Pe fețele tuturor înflorise bucuria, seninătatea! Căci așa e în ziua de Paști! Se uită năcazurile, se îndepărtează urile, iar pe oameni îi înfrățește un singur gând, o singură nădejde: „Spre mai bine!“

Când am intrat în biserică, am găsit norodul în genunchi, ascultând sfânta Evanghelie. Am cercetat pe toți cu privirea, dar nu mai cunoșteam pe nimeni. M'am strecurat încet printre mulțime, și m'am așezat într'o strană din dreapta. Dinainte-mi glăsuia pe nas țârcovnicul, potrivindu-și ochelarii, și răsfoind o carte cu literă veche, picată cu ceară. L'am recunoscut. Era Ștefan Gheorghieci, așa cum îl știam din copilărie.

Am început să-i privesc fața rumenă ca a unui egumen, și pletele albe, lăsate ca o chică de lână peste șuba de dimie înflorită cu găitan negru.

Mi-au revenit atunci în minte, toate zilele dragi din copilărie pe cari le-am petrecut în apropierea lui!..

Și... ce de vreme s'a mai topit de-atunci!.. Ștefan Gheorghieci însă a rămas neschimbat. Ori, poate că și'n mintea

mea a îmbătrânit cu șirul anilor care s'a dus!..

Când m'a simțit în spatele lui, a în-tors capul, și m'a privit lung. Aceiași ochi căprui cu privirea dulce, mângăitoare! Acelaș zâmbet prietinesc încremenit în colțul gurei.

Cum mi-a fugit atunci mintea în vremea de demult!..

Par'că mă vedem ținându-mă de șuba lui, urcând în clopotniță pe o scară sucită ca un melc, făcută din cărămizi umede, zobite.

Firicele de iarbă verde ieșau îndrășnețe prin luminițele ferestelor, și prin cre-pătura zidului. Miros de zidărie veche și de blane putregăite era împrăștiat peste tot; iar liliecii de noapte, speriați, treceau pe lângă noi ca niște săgeți.

Par'că trăiam în durata unei clipe, toate acele zile dragi, pe care nu le-oi mai uita.

Și... când ajungeam sus, ne orbea lumina, care năvălea de pretutindenii. Mă uitam atunci la mâna dibace a lui nea Ștefan Gheorghieci, care toca așa de bine, cu atâtea înțelesuri, că nu-mi mai desli-peam ochii dela el!.. Apoi, se oprea din toacă, începea să tragă clopotul de frânghia lungă, noduroasă, uitându-se în sus fără să clipească din ochi!..

Eu îmi astupam urechile, închideam ochii, și nu mă mișcam din loc, până ce nu-i auzeam glasul:

„Haide puiule, că s'a isprăvit“...

Și coboram încet, încet, pe scara întunecoasă, pe când din urmă părea că ne ajunge suspinul clopotului, care tremura încă!..

În ziua ceia, nu mă mișcam din grădina cu flori, unde băteam cu două ciocănele de lemn într'o blană de brad, cercând să învăț și eu meșteșugul țârcovnicului!..

Ba îmi aduc aminte cum într'o sară stăteam cu el de vorbă în turla bisericii.

Amurgul se juca pe crește îmbujorate, iar prin ferestele lungi, înguste, pătrundeau mânunchiuri de raze viorii.

M'am apropiat atunci de el, și l'am rugat să mă lase, să bat eu toaca în sara ceia.

Dar, cum blana era prinsă tocmai sus, în dreptul ferestei nu puteam să ajung bine.

Atunci, m'a prins el în brațe și m'a ținut pe genunchi până ce au isprăvit de tocat. Am greșit eu de vre-o două-trei ori; dar când m'a lăsat din brațe, tot m'a sărutat pe frunte, și mi-a zis cu glas blajin, trecându-mi mâna prin păr:

„Bravo, puiule! Ai tocat mai bine decât mine. Dumnezeu să-ți ajute“...

Hei, nu-și poate nimeni închipui ce bucurie am avut eu atunci! Toată lumea era a mea, și nu mă știam pe ce tărâmurii mă gădesc!..

A doua zi, când m'am suit iar în clopotniță, am găsit un scăunel rotund așezat sub toacă. Am dat un țipăt de părere bună. De-acum, nu trebuia să se mai ostănească țârcovnicul, căci avea cine să bată toaca!..

Duminecă după prânz venea la noi acasă, unde îl cinstea tata cu vin, țuică, și alte bunătăți!..

Par'că-l văd cum îmi lua mâna, și mi-o purta ușor pe o tăbliță de piatră, arătându-mi literile vechi.

„Az, buchi, vede, glagori..“

Eu mă prăpădeam de răs, când îl vedeam cum scrie literile de jos în sus...

Apoi, îmi spunea povești de ale Sfinților; minuni din Viața lui Hristos: *Nunta de la Cana; Răstignirea; Învierea și Înălțarea Domnului.*

Îl ascultam cu luare aminte, și mă apropiam tot mai mult de el, căci răspândea în juru-i un miros de biserică, de tămâie, și de luminări de ceară...

Toate aceste nimicuri mi-au trecut prin minte în ziua ceia de Paști, în vreme ce popa Tudor împărtășia lumea cu Sfintele daruri....

M'a deșteptat din visarea mea glasul țârcovnicului, care prinsese a cânta cu voce tare imnul: „*Hristos a înviat din morți...*“

Am părăsit biserica târziu, când se ridicase soarele de-asupra satului...

Alături de mine mergea cu pas domol Ștefan Gheorghieci, țârcovnicul, care lăcrăma de bucurie, văzând pe domnișorul de demult, cu care de atâtea-ori a urcat scara învățată, care duce sus, în clopotnița pustie....

Constantin A. Giulescu.

ECONOMICE

A XX-a expoziție de vite

aranjată de

„Reuniunea română de agricultură din comit. Sibiu“

I. Programul expoziției de vite, ce se va ține Marți, la 12/25 Aprilie 1911 (a 3-ia zi de sf. Paști) în comuna Săcel. 1. Cu scop de a înainta economia de vite, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“, va aranja la 12/15 Aprilie 1911 în comuna Săcel o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani. Expoziția se va mărgini de astădată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 10 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea. Expoziția se va ține pe livadia din capătul comunei (spre Sibiu).

3. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele: Săcel, Mag, Orlat, Cacova, Gurariului, Sibiel, Aciliu, Tilișca, Galiș și Topârcea. Pentru vitele aduse din Săcel se cer pașapoarte în regulă. Cerând trebuința proprietarii au să dovedească că au ținut înșiși vitele timp de $\frac{3}{4}$ de an cel puțin. Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiaza.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate. La fiecare vită, respective grupă de oi, se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

5. Exponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui 50 de premii în sumă totală de 300 cor., dăruite de comisiunea economică a comitatului Sibiu, și anume se vor distribui următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă și străină): a) tauri de 3—5 ani, 3 premii de câte 10 cor. b) vaci de 3—8 ani: 2 premii de câte 10 cor. 3 premii de câte 8 cor. 2 premii de câte 6 cor. și 3 premii de câte 5 cor.; c) junince și tăurenci de 1—3 ani: 2 premii de câte 10 cor. 3 premii de câte 4 cor. și 4 premii de câte 5 cor.; d) vițele de $\frac{1}{4}$ —1 an: 1 premiu de 10 cor. 2 premii de câte 8 cor. 6 premii de câte 5 cor. și 6 de câte 2 cor.

Grupa II. Oi de prăsilă: a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor. și 2 premii de câte 5 cor.; b) noatini din 1909: 1 premiu de 5 cor. și 2 premii de câte 4 cor.; c) noatine de 1909: 1

premiu de 5 cor. 2 premii de câte 4 cor. și 1 premiu de 3 cor.; d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 8 cor. și 2 premii de câte 5 cor.

II. Premiarea. 1. În scopul premiării, comitetul central al Reuniunii agricole a ales juriul consistător din d-nii: Pantaleon Lucuța, Petru Draghits, primpretor în Săliște, ca reprezentant al comisiei economice comitat.; I. Chirca din Săliște; A. Cosciuc, R. Simu, Vic. Tordășianu, dr. I. Stroia, dr. Ilie Iancu, dr. V. Stan, dr. Lucian Borcia, R. Perian, O. Steflă, Andreiu Teodor și Nicolae Iosif, toți din Sibiu; Dr. Ioan Lupaș, protopresbiter și H. Hențu, ambii din Săliște; Ioan Popescu din Sibiel; Irimie Macrea, primar, Ioan Dancu proprietar, V. Pop, notar cerc., A. Flucuș, paroh, toți din Săcel; A. Vlad, par., St. Sas, primar din Mag; I. Agârbicean, par., I. Stoia, inv., din Orlat; I. Hanzu, par., N. Tamaș, notar, din Cacova; I. Manta, par., A. Decei, not., din Gurariului; V. Popoviciu, par., A. Hațiegan, not., din Sibiel; N. Boeriu, par., I. Pop, notar, din Aciliu; P. Juga, par., I. Iosof, par., I. Bătucă, not. din Galiș; I. Suci, par., I. Manuil, not. din Topârcea.

2. Nu este iertat a funcționa nimenea ca juror, când este vorba de vitele proprii sau de ale rudeniilor mai deaproape

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor expuse, examinând pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premiării, îngrijindu-se, ca publicul și exponenții să nu înrăurească câtuș mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunța, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritate absolută de voturi.

Prezidentul votează întotdeauna. La caz de voturi egale decide soarta. Asupra fiecărei premieri se votează deosebit.

5. Exponenții de premeiat se petrec într-o listă separată, care odată stabilită se subscrie de prezident și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se face în mod sărbătoresc, ținându-se mai întâi o vorbire în prezența juriului și comitetului aranjator, a exponenților și publicului întrunit. Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: „Adevăresc primirea în regulă a premiului.“

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor Raportul scris de prezidentul și secretarul juriului, se păstrează în arhiva Reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A) În general:

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și încurajia adevărata propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vădită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele altcum defectuoase încâtva, se pot premia în rând cu vitele oarecum desăvârșite. Intervenind împrejurările de mai sus, hiar și întâietate se va da vitelor de a doua mână. Dară nici măcar în totala lipsă de alte mai bune, nu este ertat a premia vite hotărît rele sau având scăderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, cari din una sau alta cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază Reuniunii.

4. Aceia, cari au prăsit ei înșiși vitele vor avea întâietate față cu aceia, cari au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ de an cel puțin.

5. Acelaș exponent nu poate dobândi decât un singur premiu în aceeaș grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând, că vitele lor sunt deopotrivă.

B. În special: I. Bovine (vițele, vaci, tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, cari întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat. Față cu vitele corcite se va da întâietate vitelor de rasă curată.

2. Intre scăderile, cari nu îngăduie premiarea se numără: trup bolnăvicios, murdar, cum și scăderi care supără vederea (d. e. corn rupt, un mers prost, rane urâte, etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prelungit, piept larg și foarte șerpuit de vine groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gros, înzestrat cu păr scurt și moale și având 4 țite moi deopotrivă de mari; piele molatică, păr subțire și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate coabză lătăreată, piele mișcăcioasă, păr moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept larg și rotunzit, șolduri puternice, unghii sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oi. 1. Întâietate se cuvine mai întâi oilor mari, cănoase, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă, deasemenea se cuvine întâietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rassa țigăie și stogoșe se preferă rassei bărsane (țurcane).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“, ținută la 27 Martie n. 1911.

Pant. Lucuța,
prezident.

Victor Tordășianu,
secretar.

INFORMAȚIUNI

Arad, 7/20 Aprilie 1911.

De-ale noastre.

Măine, Vineri, fiind sârbătoarea Vinerei paștilor, ziarul nostru va apare Duminecă dimineața, în număr festiv de Paști.

Convocarea sinodului eparhial al Aradului. „Ioan din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzei-mari, Ienopolei și al părților adnexate din Banatul-Timișan. Iubitului cler și popor și iubiților deputați ai sinodului nostru eparhial, dar, îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos! Cu provocare la §-ii 89 și 90 din Statutul-Organic convocăm Sinodul nostru eparhial ordinar al diecezei Aradului la biserica Noastră catedrală de aici, pe Dumineca-Tomei, adevă pe 17/30 Aprilie a. c., orele 9 dimineața, în care zi, după săvârșirea serviciului divin, va urma deschiderea Sinodului în sala mare a seminarului diecezan.

(„Îndatorați prin concluzul Nr. 44 al Sinodului eparhial din 1901, aducem la cunoștința Domnilor deputați sinodali, căci nici un concediu nu se acordă fără de cuvenită motivare și dovadă a cererii de concediu, urmând a se procede în caz contrar întru toate conform ultimelor dispozițiuni din §. 59 al Regulamentului afacerilor interne.“)

Ceeace se aduce la cunoștință tuturor P. T. D. deputați spre știre și conformare. Arad, 4/17 Aprilie 1911. Al tuturor de binevoitor: *Ioan I. Papp*, Episcopul Aradului“.

Adresa d-lui Caragiale. La întrebarea ce ni-se adresează din mai multe părți aducem la cunoștință, că adresa iubitului nostru amic și colaborator este: Caragiale, Schöneberg bei Berlin, Innsbruckerstrasse 1.

Necrolog. D. *David Ivan*, proprietar în comuna Racovița, a răposat Marți în 18 Aprilie 1911 în vârstă de 62 ani. Înormântarea a avut loc azi, 20 Aprilie, în cimitirul gr.-cat., din Racovița.

Odihnească în pace!

Rectificare. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: Referitor la comunicatul „din Mureș-Turda“ apărut în nrul 76—1911 al ziarului „Românul“ permiteți-mi să fac următoarele rec-

tificări: E pesimist anonimul corespondent, când afirmă, că despărțământul Reghinului dela adunarea cercuală ținută în toamna anului trecut nu a dezvoltat nici o activitate. Din contră, în ședința comitetului ținută tot în 13 Aprilie (și nu Martie) s'a constat cu multă bucurie, că comitetul despărțământului a început în comune o activitate mult promițătoare, și anume, în lunile Ianuarie, Februarie și Martie a ținut 7 prelegeri populare; — două (2) le-a ținut directorul despărțământului dr. Ioan Harșia, una despre alcoolism, alta despre tovărășiile pentru asigurarea vitelor. Celelalte cinci prelegeri le-a ținut membrul în comitet, Simeon Zehan și anume: a) în comuna Solovestru — „despre biserică și școală!” b) în Telecul român — „schița istorică a poporului român dela început până în zilele noastre;” c) în comuna Sedrieșul mare — „despre superstițiuni;” d) în Urisiul inferior — „despre însemnătatea bisericeii și a școlii în legătură cu istoria poporului român;” e) în Hodac — „despre unele scăderi ale poporului român”. Tot în ședința aceasta a hotărât comitetul a se ține în luna lui Maiu prelegeri în comuna „Idicel”, iar în luna lui Iulie să se țină adunarea cercuală ordinară în comuna Toplița română, împreunându-o cu prelegeri și alte producțiuni culturale. Acestea sunt momentele mai însemnate din viața ultimelor luni a despărțământului „Reghin”. Nu-i de tot mult, dar nici nu se poate zice, că comitetul e neactiv. Atât pentru constatarea adevărului! Cu deosebită stimă: *Dr. Ilie Popescu*, avocat, secretar al despărțământului Reghin.

Avis. Aducem la cunoștința celor interesați, că domnul dr. Ilie Beu a tradus din încredințarea comitetului Asociațiunii „Biologia și igiena omului” pentru uzul școlaelor civile și superioare de fete, scrisă de dr. Adolf Iuba, docent universitar în Budapesta. Scrierea aceasta provăzută cu mai multe ilustrațiuni instructive și aprobată de ministrul instrucțiunii publice, va face bune servicii și preparandiilor noastre, până la edarea unui manual special pentru preparandii. Ne fiind clișeele disponibile, tipărirea cărții se începe abia prin Iunie.

Pentru fondul de editare a organului învățătorilor din dieceza Aradului. Din incidentul trecerii la cele eterne a învățătorului emerit din Nădlac, *Mihai Chicin*, întâmplată la 30 Ianuarie n. 1911, ca răscumpărare de cunună pentru „Fondul de editare” a organului reuniunii inv. din ppiatele aradane I—VII, au contribuit:

„Nădlăcana” 10 cor. Aureliu Petrovici 5 cor. Aureliu Șterca Șuluț 5 cor. Pavel Roșuț 2 cor. Simion Cosma, Aurel Bărbuți, Traian Țabie, Efrem Brindea, Vincențiu Guleș, Ioan Ghebeleş, Uroș Pinte, Ignat Raica, Efrem Moldovan, Efrem Heșan, Alexandru Popovici, câte 1 cor. Romul Nestor, 3 cor. Ambrozie Costea, Petru Flocos, câte 2 cor. Corneliu Roman 5 cor. Lazar Caba 2 cor. Gligor Vidican 2 cor. Ioan Antal 3 cor. Stefan Lazar 2 cor.

Uroș Morariu 1 cor., Ilie Mărginean 2 cor., Nicolae Mărginean 3 cor., George Chiș 2 cor., Ioan Câmpan 1 cor., Ioan Mercea 5 cor., Petru Anoca 2 cor., Petru Păștean, Lazar Faur, Dimitrie Sălăjan, Vasilie Siladi, Alexandru Mărginean, Alexandru Petroviciu, Sofroniu Petroviciu, Ștefan Mărginean, Teodor Precupaș, Petru Pauoi, G. M. câte 1 cor.

Dr. Vincențiu Marcoviciu, Sofroniu Chicin, câte 5 cor., Pavel Chicin, Ștefan Chicin, câte 1 cor., Pavel Drăgan, Dimitrie Stroia, câte 2 cor., Nicolau Pătean 1 cor., Mihai Caba, Ștefan Stroia câte 2 cor., Ioan Precupaș 1 cor., Uroș Pătean 2 cor., Vasilie Oanea 1 cor., Ioan Ilovici 50 fil., Orestie Bogdan 20 fil., Arcadie Olar 50 fil., Ștefan Faur, Isa Mudrity, Atanasie Noghiu, câte 1 cor., Tăpaj Derencz 2 cor., Gheorghe Drăgan, 1 cor.

Petru Stroia 2 cor., Uroș Mărienuț 1 cor. Uroș Stroia 1 cor., Acsenia Petroviciu 2 cor., Comuna bisericească gr.-or. rom. din Nădlac 25 cor., Gheorghe Petroviciu 3 cor., Grațian Budo 1 cor., Uroș Totorean 3 cor., Sidonia Tăucean 3 cor. Romul Tăucean 2 cor. Suma totală: 157 coroane 20 fileri.

Reuniune pentru ajutorarea învățăcelor și sodalilor români în Timișoara. Românii din Timișoara văzând, că în Timișoara se află mulți învățăceli și sodali români la meserie și comerț, cari sunt lipsiți de orice sprijin, au înființat o reuniune pentru ajutorarea învățăcelor și soda-

lilor români și pe baza statutelor reuniunii în anul 1910 s'a început activitatea. Acum la început reuniunea s'a mărginit numai la plasarea învățăcelor și sodalilor la locuri bune, și la supraveghierea și grijirea lor, ca să aibă purtare bună și să capete instrucțiune regulată; până acum are reuniunea sub supraveghierea sa 45 învățăceli și sodali. Reuniunea are un inspector, care cercetează locurile, unde tinerii sunt aplicați și se convinge despre purtarea lor și despre progresul lor; părinții români, cari voiesc, ca băieții lor să învețe în Timișoara meserie sau comerț, pentru câștigarea de loc și pentru supraveghiere să se adreseze la inspectorul reuniunii *Emeric Andreescu în Timișoara-Fabric strada Muzslay nr. 23. (Temesvárs Gyárváros Muzslay utca 23.)* Scopul reuniunii e, a da ajutor material părinților săraci ca să-și poată crește și pregăti copiii pe cariera de comerț și meserie, a supraveghia ca învățăcelii ajutoarați să capete instrucție și pregătire potrivită, a sprijini materialmente tinerii români pe cariera de meserie și comerț pentru o perfecționare superioară și a da sprijin material când careva se etabilează și începe în numele său vr'o meserie sau comerț. *Dr. Ioan Doboșan*, avocat, secretarul reuniunii.

Asociația „Esechiană”. Dăm în extras avertismentul „Revistei Economice” adresat publicului românesc:

„Esechiana”, cum vom dovedi, de fapt nu este o asociație de ajutorare reciprocă, cum se numește pe sine, ci o întreprindere de adevărată exploatare a publicului, și, ce este mai dureros și păgubitor, a claselor mai sărace a populațiunii, în mijlocul căreia deadreptul compromite instituția atât de folositoare a asigurărilor.

„Asociația Esechiană, filiala Timișoara”, cere pentru o asigurare în caz de moarte în sumă de cor. 2000, — care însă devine scadentă, plătită, numai după ce asiguratul a fost un an întreg membru al Asociației, — o taxă de înscriere de cor. 10; taxă de membru cor. 12 și câte cor. 2 pentru fiecare caz de moarte în grupa căreia aparține respectivul. Fiecare grupă constă din 1200 de membrii; după spusa direcțiunii „Esechiane” mortalitatea este de 8—0%; mor deci anual în fiecare grupă cel puțin 96 de persoane, pentru cari fiecare membru singuratic este obligat să plătească separat cor. 192. Prin urmare membrul plătește total:

Taxă de înscriere	cor. 10
Taxă de membru	” 12
Contribuire pentru cazuri de moarte în grupa sa, anual	” 192
Total deci cor. 214	

pentru care sumă urmașii primesc la moartea membrului cor. 2000.

La ori și care bancă de asigurare o astfel de asigurare costă cor. 85—95 anual, prin urmare membrii „Esechianei” plătesc cu cor. 100 și mai bine mai mult decât la o altă întreprindere de asigurare solidă.

În totală opoziție cu celelalte societăți de asigurare, zace în interesul „Esechiane”, adică a stăpânilor ei, ca să moară cât mai mulți membrii, din care motiv nici nu cere nici o cercetare medicală! Pentru că de câte ori moare unul din cei 1200 membri ai unei grupe, ceilalți 1199 de membrii trebuie să plătească fiecare câte cor. 2, ceea ce face cor. 2398.

O dispoziție nostimă a statutelor este cea cuprinsă în § 41, în sensul căruia: dacă o grupă nu este completă — lucru, ce se poate întâmpla foarte adeseori — atunci se reduce ajutorul și anume de fiecare 120 membri, ce lipsesc — cu câte cor. 200. La alte societăți de asigurare așa ceva este exchis!

Iar § 39 zice, că completarea grupelor „se face după bună chibzuiala direcțiunii”, va să zică depinde iară de arbitru al acesteia!

Dar „Esechiana” nu numai că lucrează nesolid și exploatează în mod neomenos pe membrii săi, ci nu oferă acestora nici garanția materială pentru cotizațiile plătite respective sumele de asigurare. După informațiile ce avem, direcțiunea, când ajung la scadența sumele de asigurare, de regulă face greutăți la lichidare, se târguiește cu asigurații și face presiune asupra lor, până ce aceștia în fine sunt buni-bucuroși, că pot mântui ceva, din ceea ce în mod legitim le-ar compete.

Ultimul bilanț, respective cont de profit și pierdere al „Esechiane” de altcum ne arată și în

cifre manipulațiunile acestei asociații, căci prezintă următoarele poziții:

Venituri:	
Taxe dela membrii	cor. 64,403
Cotizații dela membrii	” 63,917
Taxa de înscriere	” 38,480
Total	cor. 166,800
Cheltuieli:	
Cheltuieli de administrație	cor. 67,142
Provizioni	” 35,560
Ajutoare plătite	” 40,800
Profit (?)	” 23,298
Total	cor. 166,800

Va să zică din totalul veniturilor au consumat cheltuielile de administrație 40%, proviziunile 20% și abia 24% s'au întrebunțat pentru scopul indicat în statute, pentru ajutoare la asigurați!

După cele premerse ne ținem de datorință a avertiza publicul românesc de a mai alimenta Asociația Esechiană, variind inserțiunea-reclamă a acesteia:

„Români îngrijiți-vă de viitorul vostru” — dar nu prin „Esechiană”, care prin taxele sale horrende vă exploatează, unde viitorul vă este nesigur, și care nici altcum nu oferă garanța morală și materială, ce trebuie să fie la temelia fiecărei întreprinderi solide de asigurare.

Din patrie.

Premiu pentru învățătorii pomicultori. Institutul de credit fonciar, maghiar, cu scopul de a promova cu ajutorul școlaelor comunale de pomărit, pomicultura din patrie, și anul acesta publică 21 de premii pentru remunerarea învățătorilor, cari manipulează vre-o școală de pomărit și dovedesc succese mai de seamă pe terenul pomiculturei. Premiile sunt: cel dintâi de 600 coroane, două de 400 cor., iar optsprezece de câte 200 cor. Poate reflecta la premii tot învățătorul popular din patrie, care îngrijește școală comunală de pomărit, asemenea și acel grădinar comunal de profesiune, care afară de susținerea de școale de pomărit propune pomicultura în vre-o școală populară, sistematic.

Rugărilor se pot trimite la adresa inspectorului r. concernent până în 15 Mai.

E de dorit, ca să nu scape astfel de prilejuri nici învățătorii noștri, pentru a se dovedi în întrecerea economică, ținând pas cu progresul celorlalte popoare din țară, și ca să arate lumii calitățile superioare de rasă ale neamului nostru, care se afirmă în ciuda tuturor opintirilor celor dela stăpânire de a ne stânjeni în înaintarea noastră economică și culturală.

Învățătorii ai neamului, arătați lumii, că vă împliniți chemarea sfântă pe toate terenele de muncă, ce vă stau la dispoziție.

Cum s'a declarat focul din Zenta. Căpitanul de poliție Komáromi — conform litografiatului „Kath. Tudósító” — a declarat, de cauză a incendiului, ce a luat așa măsuri colosale, că „Duminecă întreaga Zenta era beată”. Mult a contribuit la răspândirea focului indirect, sentinela din turla de veghe, Antoniu Gyurcsik, care în stare de beție nu a semnalat focul.

Daunile cauzate de foc ajung suma de 150,000 coroane, din care o parte o acoper societățile de asigurare.

Groznic incendiu în Petruvasela. Eri la amiazi au luat foc paiele dintr'un intravilan dela marginea comunei Petruvasela și fiind vânt, focul a mistuit în grabă treizeci de curți economice între două rânduri de case. Fiind casele acoperite cu țigle nu s'au aprins.

În ajutorul pompierilor din comună au alergat și pompierii din Satul-nou cu două pompe mari.

Focul arde cu proporții uriașe.

Copil cu trei ochi. In Mehală, suburbiul Timișorei, soția unui muncitor la calea ferată a dat naștere unui monstru. Copilul monstru are trei ochi și două nasuri. Ochiul al treilea e situat în obrazul drept sub cel regulat, iar în obrazul stâng în rând cu nasul normal are un nas mititel. Oamenii umblă ca la minune. Copilașul e sănătos și voinic.

Intrecere de avioane între Wienerneustadt și Șopron. Pentru premiul întrecerii de avioane dintre Wienerneustadt și Șopron, de 4000 coroane au luat alaltăieri lupta trei piloți militari. Locotenentul Bier a pornit pe monoplanul său sistem Etrich la orele 5 și 45 minute. Deodată cu dânsul plecă și locotenentul Miller, care însă după un sbor riscat și nesigur de cinci minute a renunțat la întrecere. În urma lor la câteva minute se ridică și al treilea căpitanul Umlauff pe biplanul său sistem Lohner-Daimler, luându-și avânt spre Șopron.

Locotenentul Bier s'a reîntors în Wienerneustadt la orele 6 și 37 m., parcurend distanța în 48 minute. Căpitanul Umlauff însă abia era în Șopron la orele 6 și 53 m. Aici i s'a întâmplat căpitanului și nenorocul de a cădea în apropierea pieței de defilare, fără să îndure vre-o stricăciune. Umlauff s'a întors pe tren la Wienerneustadt.

Taina morții ofițerului Petracsek. Sunt aproape trei luni de când amicii ofițerului Petracsek l-au aflat pe acesta mort la locuința sa. Cel dintâiu zvon era, că s'a sinucis. Deoarece însă tânărul Petracsek nu lăsase nici o scrisoare în urma sa, care să aducă vre-o rază de lumină în afacerea aceasta, s'a pornit din partea autorităților militare o anchetă. Părerile s'au împărțit dela început în două tabere, una ținea că s'a sinucis, cealaltă că e victima unui atentat. Păreră cea din urmă se pare mai documentată. Adecă și mâna stângă așezată sub cap a ofițerului era străpunsă de glonte, ceace nu se putea întâmpla numai în cazul dacă altul sloboade revolverul. Cu omorul a fost bănuțit dela început servitorul ofițerului, care foarte des se plângea de tratamentul neomenesc al lui Petracsek și declarase odată, că își va răzbuna amarnic.

De trei luni decurge ancheta în afacerea aceasta misterioasă fără să câștige rezultate pozitive. Acum patru săptămâni au exhumat și a făcut autopsia cadavrului, cu toate astea nici cercetările cele mai amănunțite nu au adus nici cea mai puțină lumină. Ba au mai încurcat și acele, căci au dat de declarația categorică, că nu se poate dovedi nici decât omorul.

Baronul dr. Korányi Frigyes, profesor universitar, președintele consiliului medical regnicolar, adevărate, că „apa amară naturală „*Ferencz József*“ deja în măsură mică are efect purgativ sigur fără de nici un efect secundar“. Se află în farmacia și băcăni. Direcțiunea de expediție în Budapesta.

Dela frați

Răspunsul Regelui la adresa Senatului. M. Sa Regele, după ce a primit din partea Senatului răspunsul la mesaj, prezentat Duminecă, a răspuns comisiei Senatului următoarele:

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

„Sunt totdeauna fericit, când Mă găsesec în mijlocul membrilor Senatului, cari prin experiența și maturul lor sfat, aduc un concurs așa de luminat la buna alcătuire a legilor.

„Sentimentele de iubire și credință, ce Mă arătați din partea acestui înalt Corp, au pentru Mine un deosebit preț și Vă mulțumesc călduros pentru bunele Voastre urări.

„Privesc ca o sfântă datorie de a închina puținii ani, pe cari Dumnezeu va binevoi să Mi-i dăruiască încă, la propășirea și mărirea scumpei noastre Români.

„Doresc, ca noua legislatură, care începe cu această sesiune, să fie rodnică în foloase pentru binele obștesc și ca, prin spriginul cel veți da Guvernului Meu, să asigurați dezvoltarea noastră treptată și statornică.

„Am deplina încredințare, că tot ce vom face într-o bună îndrumare și ridicare a țării, va lărgi și consolida temelile Statului, mărind în același timp și bogăția publică.

„Încă de la începutul lungei Mele domnii, toate Guvernele, împreună cu reprezentanții

națională, au înconjurat ostirea cu o nețărmurită îngrijire și dragoste, iar Țara și-a impus cu bucurie cele mai însemnate jertfe pentru dânsa. Cu vie satisfacțiune constat, că și de astădată Corpurile legiuitoare sunt gata a păși pe același cale patriotică, spre a pune puterea noastră armată în stare de a apăra oricând neatârarea și vrednicia Patriei.

„Reînviindu-Vă viile Mele mulțumiri și în numele Reginei și Familiei Mele pentru scumpele dovezi de dragoste din partea Senatului, urez din suflet, ca lucrările Domniilor Voastre să întărească și mai mult însemnata situație, ce România și-a câștigat-o prin munca și politica sa înțeleaptă“.

Românii macedoneni la d. Carp. Sâmbătă după amiază d. Carp a primit delegațiunea Românilor macedoneni, compusă din d-nii dr. Leonte, dr. Ghiulamila, T. Dinischiotu, dr. Pucerea, dr. Dudumi, V. Covata, care au rugat pe primul-ministru, ca cu ocaziunea reluării raporturilor diplomatice cu Grecia să nu se treacă peste chestiunea bisericească și să se impuie Greciei să influențeze asupra patriarhiei din Constantinopol, spre a acorda aceasta un cap bisericesc Aromânilor.

D. Carp a răspuns următoarele membrilor delegațiunei:

— Nu dau voie Românilor macedoneni, să se amestece în politica externă.

Am vederile mele în această chestiune și de alt-jel, după statisticele ce le avem, români sunt foarte puțini în Macedonia...

Aceste declarațiuni au produs o impresie penibilă printre frații noștri dela Pind.

Matineul literar. Joi 31 Martie a. c. a avut loc în sala Eintract din str. Dionisie 64 al II-lea matineu literar din a 6-a serie date de d-șoara Lucia Rosand Calomeri. Un auditoriu select dar restrâns a onorat cu prezența acest matineu răspândind cu sincere și înflăcărate aplauze pe d-șoara Rosand Calomeri. D-sa a recitat cu o deosebită grație relevând frumusețea versurilor poezilor noștri de seamă și a făcut lecturi din minunatul nostru maestru Carageale.

Primul loc îl ocupă din seria cercetărilor „Curcubeul“ lui Anghel prin expresivitatea perfectă cu care a fost supus.

De-asemeni elegant recitat: „Sburătorul“ lui Eliad; „Dragoste învrăjbită“ de Coșbuc și „Legenda rândunicii“, de Alexandri. Îndeosebi aceasta din urmă a fost plină de un farmec supranatural atât grație tonului limpede și pitoresc cu care a fost spusă cât și distinsului concurs al dragălașei d-șoare Dinorad Marchetti care a acompaniat recitarea cu harpa. Se părea, că un izvor limpede își spune povestea plină de poezie, și că un freamăt ușor de pădure, de tinerețe și cânt de păsărele se împletește cu șoapta izvorului împinzându-te în farmecul frumosului...

Petrecri.

Convenire socială în Zernești. Despărțământul „Zernești“ al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român, invită la „convenire socială“ care se va aranja Marți, a treia zi de Paști (12/25 Aprilie) 1911 în salele hotelului din Zernești, după programul alăturat. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană loc I. 3 cor., loc II. 2 cor., loc III. 1.50 cor., loc de stat și galerie 1 cor. Oferte benevole și suprasolviri se primesc cu mulțumită. — Toate solvirile se vor cvita publice. Comitetul despărțământului

Programul: I. Vidu: Cor bărbătesc. Dr. H. Petra-Petrescu: Lectură din lucrările sale proprii. D-șoara Marioara P. Dima: a) Sinding „Frühlingsrauschen“. b) Brediceanu „Preludiu“ și „Hora“. a) T. Popovici: Știi mândro, cor bărb. b) I. Vidu: Plângerea unei floricele, cor bărb. D-ra Ecaterina Pitiș: Lectură din poeziile sale proprii. a) G. Dima: Cor bărbătesc. b) Kiriac: Morariul, cor bărb.

Nevasta lui Cerceluș, farsă într'un act de P. Locusteanu, jucată de persoanele: d. dr. E. Sâmpetean, d-na M. Popescu n. Bogdan, d. Pompiliu Dan, d. dr. Pompiliu Nistor, d. Iuliu Dan și Gheorghe Cutean.

Concert în Lugoj. Reuniunea gr. cat. de de cântări „Lira“ din Lugoj, aranjează sub conducerea d-lui Ioan Ienea, *Duminecă la 30/17 Aprilie*, (Dumineca Tomei) 1911 în pavilionul

hotelului „Concordia“: Concert urmat de dans. — Inceputul la 9 ore seara. — Prețul de intrare: I. loc de șezut: 2 cor. II. loc de șezut: 1 cor. 80 fil. III. loc de șezut 1 cor. 20 fil. IV loc de stat 1 cor.

Biletele de intrare se vând la d. Ioan Dragoescu în palatul „Poporul“ și seara la casă — Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cvita. — Comitetul aranjator.

Concert și teatru în Ciclova-montană. „Reuniunea de cetire și cântări“ din Ciclova-montană, invită la producțiunea ce o va aranja *Luni, a doua zi de Paști* (11/24 Aprilie 1911) în localitățile „Berăriei“ din loc. Inceputul la 8 ore seara.

Programul: „Doi țărani și cinci cârlani“. Vodevil într'un act de C. Negruzi, jucată de domnii: Vasile Băiaș, Nicolae Butea și Lazar Butea și d-șoarele Elena Todor și Elena Petcu. C. Savu: „Hora dela Drăgășani“, cor mixt. C. Porumbescu: „A căzut o rază lină“, duet executat pe flauți și violine de membrii Reuniunei. I. Vidu: „Andalusa“, cor bărbătesc. „Bărbatul și muerea“, dialog de G. Cătană, predat de d-na *Vilma Moldovan* și d. *Vasile Oravițan*. T. Teodorescu: „Românașului îi place“, cor mixt. După producțiune urmează joc.

Concert și teatru în Ghioroc. Corul gr.-ort. român din Ghioroc, invită la concertul urmat de teatru și dans, care va avea loc în 11/24 Aprilie 1911 (a doua zi de Paști) în sala hotelului mare din loc. Inceputul la 8 ore seara. Programul: „Hristos a înviat“, cor. bărbătesc de Trifon Lugojan. „Limba mea“, poezie de Nicolae Ștef, predată de *Marioara Popovici*. „Auzi Valea“, cor bărb. de I. Vidu. „Moș Martin“, poezie de I. Grozescu, predată de *Ioan Știau*. „Eu mă duc codrul rămâne“, cor bărbătesc de A. Bena. „Imnul unirii“, cor bărbătesc de T. Popoviciu. „Sărăcie lucie“, comedie populară cu cântece într'un act, de I. Vulcan. „Sunt vânător“, cor bărb. de A. Bena.

Din străinătate.

Strajă de noapte linșat. În Cordova (Spania) o strajă de noapte a împușcat un trecător vesel, ce mergea către casă cântând. La cazul acesta crâncen au asistat mai mulți, cari înfuriați erau să sfășie straja în bucăți. Abia a scăpat cu ajutorul mai multor polițiști. Străjerul a fost arestat.

Mâne zi în zori s'a adunat o mulțime formidabilă de muncitori în fața închisorii pretinzând energie să fie estradat ucigașul.

Poliția era neputincioasă în fața mulțimei amenințătoare, care întrase în edificiu și puse mâna pe nefericitul străjer de noapte. Câțiva i-au aruncat lațul în gât și încunjurat de mulțime a fost purtat de-alungul străzilor. Pe când era să-l scape poliția din mâinile mulțimei înfuriate — a fost strangulat.

Frații sârbi comemorează. Din Ciocova primim știrea: Ziua aniversării centenare a morții distinsului scriitor și filosof sârb Dositeiu Obradovici, originar din Ciocova va fi o zi de sărbătoare pentru frații sârbi din acel oraș. În 30 Aprilie se va aranja o mare festivitate în memoria celebrului scriitor. La festivități va lua parte și episcopul sârbesc al Timișoriei Gheorghe Letici. Serbările vor fi aranjate de către societatea literară sârbească „Matica“ cu concursul corpului profesoral și studenții gimnaziului din Novisad.

BIBLIOGRAFII.

—x—

A apărut Nr. 12 din cunoscuta Bibliotecă „Lumina“, conținând „*Cavalerii*“ de celebrul scriitor Ungur Mikszáth, în traducere românească de Liviu Rebreanu. Un volum 30 bani.

POȘTA REDACȚIEI

Caritatea. Articolul nu se poate publica. *Luchin—Târgul-Murășului.* Nu stăm de vorbă cu d'alde Lajos Dénes, ci ne vedem de trebile noastre.

x **Ai auzit deja?** Intreg Aradul vorbește de calitatea neîntrecută a mașinilor de cusut Pfaff. Se disting cu mers tăcut. Sunt tot așa de folosibile pentru cusut, ca pentru brodat și cârpițul ciorapilor. Mare magazin de biciclete și gramofone la mecanicul *Hammer Vilmos*, Arad, piața Szabadság nr. 7. Telefon 96. Mare Atelier special pentru reparații. 1—5

x **A apărut:** Elemi népiskola értesítő könyvecské — Aviz școlar pentru școlile populare primare.

Se află de vânzare la Librăria diecezană din Arad. Prețul unui exemplar 30 fil, + 10 fil, porto.

x **Pardon pentru un cuvânt!** Dacă voți a vă comanda haine elegante, grăbiți la vestitul croitor *Márton Jakab*, Arad, Szabadság tér nr. 8. care execută după ultima modă cele mai moderne haine pentru bărbați și copii cu prețuri moderate. 1—5

x **Fiți atenți!** Facem atenți pe cetitori, că înainte de a cumpăra instrumente muzicale, să cerceteze prăvălia de instr. muz. a lui Szilágyi Albert, din piața Boros-Béni nr. 21. 1—5

x **Pe Paștile române** în Marele bazar al lui Fischer Simon din Arad, piața Szabadság nr. 12, sunt prețurile mult scăzute.

Mușterii din Arad și provincie cercetează cu predilecție Bazarul lui Fischer Simon unde sunt serviți cu promptitudine și ieftin. Acest Bazar încă de pe vremea lui Porter Vilmos, e vestit, că are înmagazinate cele mai diverse obiecte de modă și lux, pălării, rufe, cravate, corturi, bastoane, geante, portofele și assortiment mare de tot felul de obiecte cu cele mai moderate prețuri. Merită atențiune deosebită magazinul de trăsuri pentru copii. Favorul de fotografii gratuite e și acum valabil.

x **Atragem atențiunea** On. public asupra inseratului *Frații Burza*, prima prăvălie românească de fierărie și mașini agricole din Arad.

x **On. Cetitori.** Atragem atențiunea On. Cetitori asupra inseratului Eugeniu Juncan, care fiind și Român, șea deschis un Institut nou de văpsit, curățire chemică, și spălat cu aburi a albiturilor. Arad, strada József főherczeg Nr. 9.

Redactor responsabil: **Atanasiu Halmăgian.**

La Librăria diecezană, Arad

se află de vânzare următoarele cărți literare:

Sadoveanu M. Apa morților, roman	2—
" " Soimii	2—
" " Povestiri de seară	2—
Pop, V. Iubirea e biruitoare	2—
Sandu Aldea C. Ape mari	2—
Dulfu P. Povești și cântece	1-50
Gorkii M. Parvenii	1.50
Dr. Iacob, Căsătoria a doua a preoților, chestiune de drept canonic	1—
Shakespeare W. Regele Lear, tragedie în 5 acte și 25 tablouri	—45
Bertolazzi C., Zile de sărbătoare, comedie în 5 acte	—40
Marosch S. Creditorii	—30
Chanteaubriand, Atala	30
Albumul armatei române 27 tablouri frumos lucrate în mai multe colori în mărime de 42 52	Cor. 15—
Album, <i>Amintiri din Războiul independenței 1877 - 1878</i>	Cor. 2-50
Agârbiceanu I.: „În întuneric“, nuvele	2—
Luncianu M.: „În sărbători“ nuvele	1.50
Baltag Radu: „Feciorul“ nuvele	1.50
Hai să râdem, Almanahul revistei literare Minerva	1—
Shakespeare W. „Regele Lear“ tragedie în 5 acte și 25 tablouri	—45
Tâslăuanu C. Oct. Informații literare culturale 1903—1911	2—
Iorga N. Studiu și documente cu privire la Istoria Românilor vol. XIX.	3—

Agârbiceanu I. Două iubiri	2—
" " In clasa cultă.	1-80
Ghibu I. Ziaristica bisericească la Români	2—
Golescu Const.: Insemnările călătoriei mele făcută în anul 1824, 1825—1826	3—
Viora din Bihor, Viorele, schițe și nuvele.	2—
Pestalozzi H. Leonar și Ghertruda, o carte pentru popor tradusă în românește și însoțită de o introducere de Ion A. Rădulescu-Pogoneanu	3-50
Stavri A. Luminșuri, poezii	2—
Poe Edgar, Ingropat de viu	—10
Martig. Em. Psihologia pedagogică	3-50
Tschudi Clara: „Tinerețea Mariei Antoaneta“	—30
Boteni I.: „Drumuri“	—30
Mosoch Sacher: „Buni și răi, gazetarii“	—30
Album. <i>Amintiri din România</i> , cu ocaziunea jubileului de 40 ani de Domnie a M. S. Regelui Carol I. în 18 tablouri colorate	Cor. 3—

Plus de fiecare câte 10—20 fil. pentru porto postal.

Esarendare:

In comuna Togyér (comitatul Torontal) se dă în arândă pe anul curgător 260 jughere catastrale pășune și 140 jughere pământ arător pentru cucuruz. Arânda pășunii plătilă după jugher eventual după capul de marcă. — Reflectanții să se adreseze D-lui **Aureliu Maghețiu**, paroh, Togyer.

„IANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea pelei.

Înlătură petele galbene, bubele pricinuite de înfierbințeli, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes.

1 teglă 1 cor.

» **IANER** « pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încrețiturile și e cu totul nesticăcioasă. In culorile: roza, albă și cremă. **1 cutie 1 cor.**

» **IANER** « săpun. **1 bucată 60 fileri.**

» **IANER** « pastă pentru dinți. **1 doză 1 cor.**

» **IANER** « apă pentru gură. Bună pentru dinții scorburoși și gingii burețoși, contra mirosului greu de gură. **1 sticlă cor. 1-60, jum. sticlă 80 fil.**

» **IANER** « esență pentru păr. Excelentă pentru înlăturarea mătreței și contra căderii părului. **1 sticlă, 1 cor. 30 fil.**

» **IANER** « pomadă pentru creșterea părului. — **1 teglă 2 coroane.**

» **IANER** « vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet, ori în blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e eschisă. La comande să se noteze că părul încăruntit în ce culoare să se vâpsească (negru, brunet). **Un carton 4 cor.**

» **IANER** « apă care face părul blond. Pentru a văpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. **1 sticlă 4 cor.**

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „**Maria ajutătoare**“ a lui **Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 72.**

Societatea acționară „**BISTRIȚIANA**“ institut de credit și economii în Bistrița.

Concurs.

Publicăm concurs pentru un post de **dirigent** la filiala noastră din **Teaca** (Teke, Kolozsmegye), cu salar anual de 2000 cor. și 20% bani de evartir, apoi pentru un post de **practicant** cu salar anual de 1200 cor.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială superioară; că posed limba română, maghiară și germană în vorbire și scriere; reflectantul la postul de dirigent, trebuie să aibă praxă îndestulătoare pentru a conduce de sine stătător și cu succes **agendele și contabilitatea** filialei.

Funcționarii aleși au să-și ocupe posturile îndată după alegere.

Recursurile se vor înainta până în **1 Maiu a. c. n.** la direcțiunea subscrisă.

Bistrița (Beszterce), în 15 April 1911.

Direcțiunea

institutului de credit și economii „**BISTRIȚIANA**“.

4 culeg. tipografii

află aplicare în **Tipografia diecezană** din **Arad**. Salar după tarif. Condiția se poate

ocupa și imediat.

Un contabil român

află aplicare momentan la banca »**ARANYOS MEGYESI TAKARÉK PÉNZTÁR**« în Aranyosmegyes, com. Szatmár, pe lângă salar începător de 1600 coroane. Se recere praxă bună în toate afacerile unui institut de credit.

In cancelaria subsemnatului află

un candidat de avocat

cu praxă, momentan aplicare pe lângă condițiuni favorabile.

Dr. Dionisie Roman
advocat, **Medgyes.**

Cele mai noi susceperi de

plăci pentru gramofon:

Hulló falevél

din „**Czigányszerelem**“ și din „**Balkáni herczegnő**“

se capătă la

Koch Dániel
Arad, str. Deák-Ferencz.

Vis-à-vis de hotelul „**Crucea albă**“.

Ioan Gabor

meșter-tiglar și acoperitor cu le-
spezi de metal eternit.

Primește toate lucrările aparțină-
toare acestei branșe și le exe-
cută punctual, pe lângă cele
mai moderate prețuri.

Servește bucuros cu plăsură și
preliminare de spese.

Primește ieftin și cu grantă
reparare de mașini de îmblătit,

◀ chiar și de acelea, a căror
cazan are lipsă de probă. ▶

Mihai Bănățeanu,
mașinist diplomat.

Arad, Strada Vendel nr. 5.

Inainte de a cumpăra

pe sama

copiilor și a D-voastră **ghete**
ori **alți articlii de mo-**
dă trebuincioși, negreșit vi-
zitează prăvălia de modă băr-
bătească a lui

Iványi Menyhért

in strada **Furray.**

Deoarece ghete bune și ieftine
numai acolo Vă puteți procura.

Birou de informații!!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului româ-
nesc din provincă, m'am hotărât să deschid în
Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile inaintate la
ministerii și la alte foruri, orice informații com-
erciale și în general *in orice cauză* dau în
restimp de 2—3 zile, ori-și-cui rezolvând toate
chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rez-
olvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu re-
ferentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac
totfelul de mijlociri comerciale și comande.
Prețuri moderate, serviciu prompt, informații
detailate. La aviz aștept la gară.

L. Olariu, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Cumpăr

sau dau în schimb pentru alte obiecte:

Recipise de amanet,

aur, argint sdrobot și bijuterii.

Deutsch Izidor,
orologier și bijutier.

Arad, str. **Wetzer János.**
(Palatul Minorităților).

Magazinul de orologio și bijuterii cel
mai mare din Arad. Cea mai ieftină
sursă de cumpărat. **Telefon 438.**

Trag binevoitoarea atențiune a
on. public asupra institutului
meu de

spălat și călcat

bine aranjat, în care primesc tot
felul de **curățire.**

Cu stimă:

SZABÓ BÁLINTNÉ, Arad
str. Deák Ferencz Nr. 7.

- ARAD -
Piața Libertății 12.

FISCHER

Mare depozit
: de rufării :

Prețuri foarte scăzute!

Cămăși bărbătești fine, de medepolon alb se află numai
la firma mea. acum cu **fl. 1-25,**
1-50, 1-75.

Cămăși bărb. din zefir fin englez, în modele elegante,
acum: **1-30, 1-75, 1-95.**

Cămăși de vară din zefir englez de tot fin. noutăți cu
gulere duble înalte, acum: **1-50, 1-55,**
1-95.

Pălării pentru domni în forme de modă, de purtat în
calit. bună, acum: **1-30, 1-55,**
1-75.

Pălării pentru domni în calitate de tot fină în forme
și colori după modă, acum: **1-90,**
2-25 2-50.

Pălării pentru băieți în toate colorile după formele
modei, acum: **1- 1-25, 1-50.**

Căciuli engleze, pentru **bărbați și copii,** mare a-
sortiment, acum: **—50, —90, 1-50.**

Ismene din köpper fin sau pânză, după croi nemțese sau
francez, acum: **—75, —95, 1-25.**

Umbrele, calitate bună, desfacere ocazională, numai la
firma mea atât de eftine, acum: **1-39, 1-50,**
1-75.

Ocaziune de cumpărat, clasă separată, preț ieftin
fără păreche numai la firma mea se capătă.

Giorapi fini în colori după modă 19 cr.

Cravate de mătăasă asortiment mare 25 »

Batiste de calitate fină 19 »

Mănuși de ață în colori 29 »

Căciule de sport din pânză 45 »

Bastoane de plimbare, mare asortiment 45 »

Portofelii pentru bani din piele 45 »

Tabachere din piele 75 »

Ridikule femeiești din piele 65 »

Giorapi femeiești, după modă 39 »

Brâne de cauciuc pentru femei, după modă 50 »

Cămăși femeiești, calitate bună 95 »

Frumseță și sănătate! **Cornel Demeter,**

farmacist în Orăștie (Szászváros), găsiți următoarele prepara-
rate cosmetice de bun renume:

- **Cream de benzoe mygdale.** Creamul de benzoe servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea mânilor și feței, dând totodată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurătenii de pe mână și față, — precum: pete, bubite, zgrăbunțe, pisteni (mitesser), precum netezește și zbărciturile. Conținutul creamului acestuia e nesricăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fil.
- **Săpunul de benzoe mygdale.** Săpun excelent pentru toa-lette. E preparat din ingrediente foarte fine și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. Prețul 10 fil.
- **Poudre-Veturien.** Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că fața este pudrată. Intrebuițată pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcum ar cauza vântul și razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbînă. Prețul 1 cor.
- **Veturien-Parfem.** Veravioletta, cel mai fin parfum de vio-rele, lăcrămioare și scumpie (iorgovan). Prețul 1'60 fil.
- „Ideal“, cel mai nou parfum. Prețul 2 cor.
- **Apa de gură „Cremier“** (albă sau roșie). Prin intrebui-țarea apei acesteia, nu devin dinții găunoși, — și delătorează durerea dinților, precum să și întărească dinții și gingiile. Prin intrebuițarea apei acesteia, să delătorească mirosul neplăcut și greu din gură. Prin intră-buițarea apei acesteia cu pravul de dinți „Cremier“, devin dinții foarte frumoși, albi. Prețul 80 fil.
- **Pravul de dinți „Cremier“.** Prin intrebuițarea pravului acestuia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fil.
- **Perii de dinți, fine.** Alegere mare, în diferite prețuri.
- **Esență de China.** Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1'40 fil.
- **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. Prețul 70 fil.
- **Oleu de nucă.** Extract de nuca oleica, pentru conzervarea pă-rlui. 1 sticlă 80 fil.

Toate acestea să pot primi la

farmacistul **M. Cornel Demeter, Orăștie—Szászváros.**

Rog respectuos onoratele mușterii, că în urma unor legături avantajoase, cumpărând material excelent cu prețuri ieftine, apropiindu-se sezonul de primă-vară și de vară, să-mi onoreze salonul cu vi-zitele d-neilor prețioase, deoarece sunt în situația

plăcută de a le oferi cele mai elegante și mo-derne pălării, cu prețuri deosebit de favorabile. Se roagă de sprijin binevoitor, cu cel mai adânc respect

LĂZĂR CZ.

salon de pălării
Arad, piața Andrassy nr. 13.

Tobuze pentru Tigarette de fabrica

Bardou

care sunt mai bune și mai
plăcute, se capătă la —

Librăria FRĂȚII ROTH

ARAD, Andrassy-tér. (Vis-à-vis de Monumentul-sfânt).

Mare asortiment
de
ghete de bal

în culoarea aurului, din atlas
albastru și trandafiriu, din
piele de lack și chevreaux

la

Weinberger János

cel mai distins magazin de ghetete.

ARAD, Andrassy-tér nr. 20.

25 (11)

Rău mă doare capul

de atâtă **cheltuială!** Astfel oftează
toți.

Dacă însă târguești

dela

KORÁNYI

din piața Szabadság,

(Arad)

ghetele, pălăria și celelalte ob-
iecte de modă de cari ai tre-
buiță, — poți economisi mult!

Căci aproape cu jumătate prețuri îți poți cumpăra cele
trebuincioase.

Marfă bună, frumoasă și elegantă, numai

KORÁNYI

e în stare să vândă eftin. — Convingeți-Vă!

**Institut nou de văpsit, curățire chemică
și spălat cu aburi a albiturilor în Arad.**

Instiintare. Am onoare a aduce la cunoștința on. pu-
blic din Arad, că am instiintat în **Arad,**
strada arhiducelui Iosif nr. 9, un nou

**institut de văpsit, curățire chemică
și spălarea albiturilor cu aburi.**

aranjat după cele mai moderne cerințe. Praxa câștigată pe
acest teren în Capitală și alte orașe mari ale țării, sunt în
stare să împlinesc toate condițiile celor mai gingașe preten-
ziuni. Asigur pe sprijinitori pe lângă serviciul prompt și și
de prețurile cele mai ieftine. — Rog sprijinul on. Public.

Cu stimă: **EUGENIU JUNCAN.**

Comande din provincie se execută prompt și conștientios.

::: Singurul institut de asigurare ardelean :::

„Transsylvania“

Sibiu. Strada Cisnădiei 5. — Edificiile proprii.

recomandă

::: **Asigurări împotriva focului,** :::

pentru **edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile,** etc., pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții, cum și

::: **Asigurări asupra vieții,** :::

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela asezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe **cazul morții,** și cu **termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului,** asigurări de **penziune și de participare la câștig,** asigurări de **zestre (copii), pentru serviciul militar,** :::: asigurări pe **spese de înmormântare,** ::::

Asigurări contra grindinei (de piatră)

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere),

Asigurări de pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909	R.	4.831.163-51
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4.671.035-31
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1909	foc	„ 112.045,412-—
	viață	„ 10.847,132-—
Fonduri de întemțare și de rezervă	„	2.309,387-—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunei, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc la serviciul institutului în condiții favorabile.

(59) 3

Parfum admirabil

pentru udat la Paști și Sângeorz, miros de violele, lăcrămioare, trandafir, etc., cu prețul de 50 fl., cor. 1-50 și cor. 2.

Văpseală pentru ouă, lipsită de otrăvă în colori diferite, cutia 6 fl.

Măști în colori diferite pentru colorat ouă, cutia 16 fl.

Parfumuri lipsite de alcool, sticla 90 fileri.

Se capătă toate la

Rozsnyay M.

apotecar, Arad, piața libertății.

Product indigen.

Am onoare a încunoștința stimatul public, că în prăvalia mea de ghetă de pe strada KÁPOLNA nr. 14, de azi începând se cupătă

ghete pentru bărbați, femei și copii

din materialul cel mai bun cu prețurile cele mai scăzute. Comande după măsură se execută dela cele mai luxoase până la cele mai simple. Pingeliri și reparaturi se primesc. Mare asortiment de călcaie de gumă, creme și șireturi. Se roagă de sprijinul valoros al mult stimatului public, gata de a servi

PAPSZT REZSŐ,

meșter-călțunar.

Material excelent.

Singurul compactor român!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din Arad și provincie, că am arangiat din nou atelierul meu cu cele mai

□ □ **moderne mașini și material** □ □
□ □ **privitor la această branșă,** □ □

precum execut cu diligență și pe lângă cele mai moderate prețuri: **decorații pentru cărți bisericești, albumuri pentru fotografii, note și gramatom, panglice la cununii funebreale și tot felul de lucrări atingătoare de această branșă.**

Bazându-mă pe sprijinul on. public român, sperând că mă vor cerceta și încuraja cu comanda am rămas eu deosebită stimă:

::: **IUSTIN ARDELEAN, compactor** :::

ARAD, strada Weitzer János Nr. 13 vis-à-vis de poștă.

A murit scumpetea!

Dacă privești **galantarele** de **ghete** din strada Zrinyi te vei convinge.

FRATII BURZA

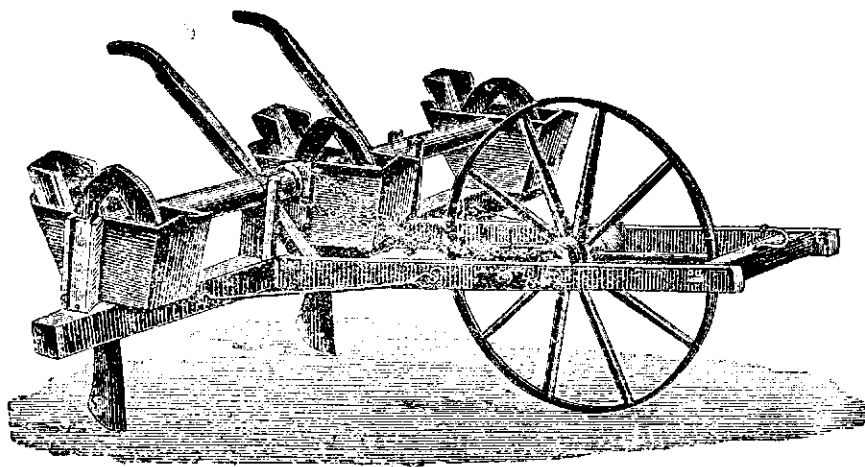
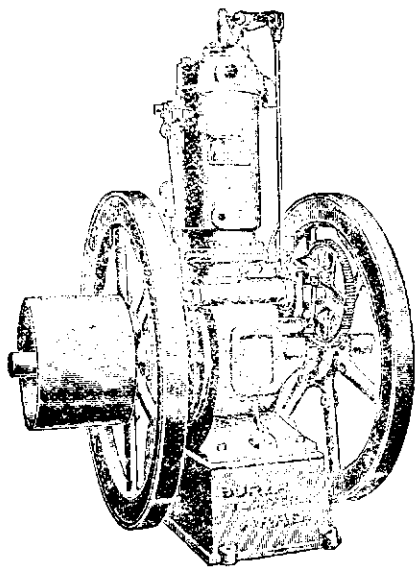
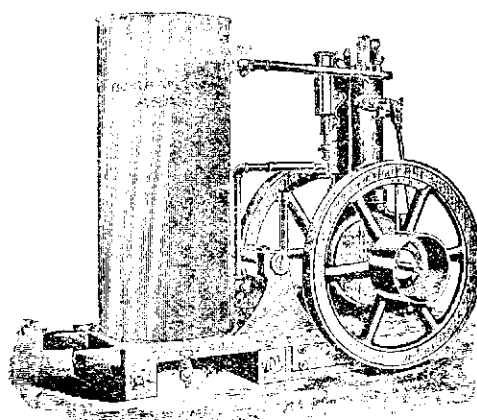
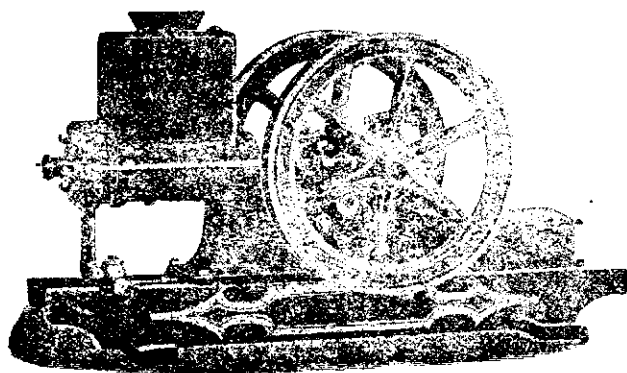
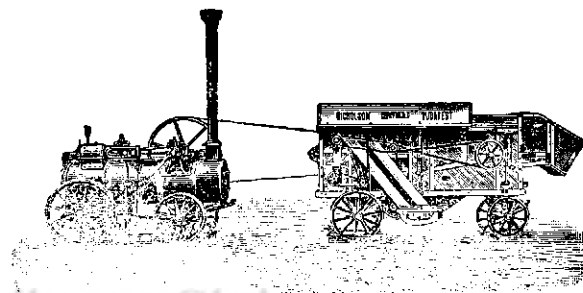
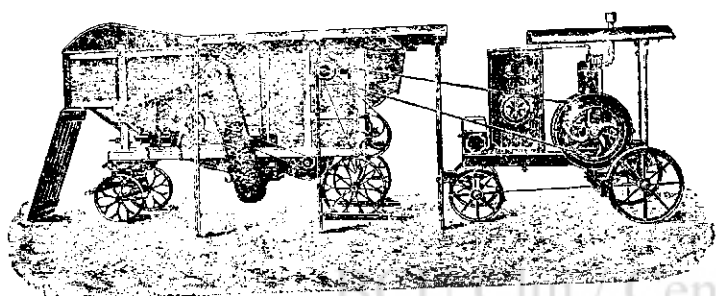
Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

A R A D, Boros Béni-tér Nr. 1.

(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.

!.-!. HOȚI !.-!.

sunt cei ce fură, iar

? CINE ?

n'a cumpărat încă dela noi o OBLIGAȚIUNE DE CÂȘTIG
CU PREMIE CONVERTITĂ dela BANCA HIPOTECARĂ
UNGARĂ, acela să nu se mai răzgândească mult,
căci își bate numai joc de norocul propriu.

Aceste obligațiuni sau lozuri, — cum le mai numește misera plebs, — se vând ca pâ-
nea cea caldă, din care cauză le crește prețul pe zi
ce merge și pentru a înlesni cumpărarea lor fiecăruia, noi le vindem de prezent pe

33 rate lunare de câte 6 coroane

și recomandăm la tot nату, să cumpere cel puțin o bucată, dacă vrea să câștige suma de

Coroane 300.000

care este câștigul principal la tragerea proximă, care va fi deja în **25 April 1911.**

Cine ne trimite până la acest termin **suma de 6 cor.**, acela va lua parte și la tragerea aceasta.

Nime să nu întârzie! Tot nату să-și încerce norocul!

Aceste hârtii de valoare oferă cele mai mari șanse de câștig!

Annual 6 trageri:

25|II., 25|IV., 25|VI., 25|VIII., 25|X. și 27|XII.

Iată câștigurile principale:

Coroane: 1,000.000, 500.000, 300.000, 100.000, 75.000

și o mulțime de câștiguri mai mici, cari ajung în fiecare an la sorți!!

Indată ce ni-se asigurează suma de 6 cor., ca rata primă, i-se trimite cumpărătorului **Lista de rate legală**, în care se induce **Seria și numărul obligațiunei de câștig** ce i-s'a vândut. Deja după achitarea ratei prime cumpărătorul e îndreptățit la toate tragerile și câștigurile cu cari s'ar trage la sorți obligațiunea lui, îl privesc numai pe el. După achitarea tuturor ratelor i-se trimite obligațiunea de câștig originală, care până atunci se păstrează în cassa noastră de fer sub controla statului. Aceasta are o valoare permanentă și se poate vinde ori când cu prețul de bursă.

Comandele se pot face pe cuponul dela mandatul postal (asignațiunea de bani) cu care sunt a se trimite 6 cor. ca rata primă. Pentru plățirea celorlalte rate vom trimite P. T. cumpărători cecuri postale, prin cari cruță speșele de porto.

Tot lozul trebuie se câștige!

Oameni buni!!

Când Vă stă norocul cu coșul plin la ușe, nu Vă răzgândeți mult, ci puneți mâna pe el!! Deci nu întârziati cu trimiterea ratei prime înainte de tragerea din 25 April 1911.

== Cu deslușiri stăm gratuit
la dispoziția fiecăruia. ==

Comandele sunt a se adresa către:

ÚSTEDNÁ BANKA ÚČASTINNÝ SPOLOK,

Budapest V., Sas-utca 24 szám.